

สัญญาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม

สัญญานี้ทำขึ้น ณ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ เลขที่ 196 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ...04 เมษายน 2566..... ระหว่างสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ โดย นางสาววิภารัตน์ ตีอ่อง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้จะเรียกว่า “ผู้ให้ทุน” ฝ่ายหนึ่ง กับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 1761 ซอยพัฒนาการ 37 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดย นายทศพร มะหะหมัด ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ ตามหนังสือมอบอำนาจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ลงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2565 แนบท้ายสัญญานี้ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้รับทุน” อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมี นายทศพร มะหะหมัด เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

โดยที่ผู้ให้ทุนมีวัตถุประสงค์จะส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อนำผลการวิจัยและนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาที่สำคัญของประเทศหรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ จึงได้จัดสรรเงินอุดหนุน การวิจัยและนวัตกรรม โดยมีหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือบุคคลธรรมดา เป็นผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อดำเนินการวิจัยและนวัตกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งสัญญานี้

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจึงได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ให้ทุนตกลงให้ทุนและผู้รับทุนตกลงรับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมเป็นจำนวนเงิน 580,000 บาท (ห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) เพื่อทำการวิจัยและนวัตกรรม เรื่อง การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ตามโครงการวิจัย และนวัตกรรมของผู้รับทุนแนบท้ายสัญญานี้ในผนวก 1 ที่ได้รับอนุมัติจากผู้ให้ทุนแล้ว ซึ่งต่อไปในสัญญานี้ เรียกว่า “โครงการ” และมีคณะผู้วิจัยตามรายชื่อปรากฏในผนวก 1 รายละเอียดปรากฏตามหนังสือแจ้งอนุมัติ ทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมแนบท้ายสัญญานี้ในผนวก 2

ผู้รับทุนจะต้องทำการวิจัยและนวัตกรรมให้เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลา 12 (สิบสอง) เดือน นับตั้งแต่วันที่ ...04 เมษายน 2566..... ถึงวันที่ ...03 เมษายน 2567.....

ในการสนับสนุนเงินอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการดำเนินโครงการตามสัญญานี้ ผู้ให้ทุนทรงไว้ ซึ่งสิทธิในการปรับลดเงินอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมที่จัดสรรให้แก่ผู้รับทุนตามความเหมาะสมของวงเงิน

งบประมาณที่ผู้ให้ทุนได้รับจากรัฐบาลในแต่ละปี

หากผู้รับทุนมีเงินเหลือจากการดำเนินโครงการตามสัญญา ผู้รับทุนจะต้องนำเงินอุดหนุนที่เหลือดังกล่าวมามอบคืนให้แก่ผู้ให้ทุน ภายใน 30 วัน นับแต่การดำเนินโครงการตามสัญญาสิ้นสุดลง

ในกรณีที่ผู้ให้ทุนหรือผู้รับทุนเห็นว่า โครงการซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นโดยครบถ้วนตามวรรคหนึ่งนั้น อาจดำเนินการพัฒนาอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปเพิ่มเติมจากโครงการเดิม ซึ่งการดำเนินการเพิ่มเติมดังกล่าวนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ให้ทุนหรือผู้รับทุนมีสิทธิยื่นข้อเสนอเพิ่มเติมให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อดำเนินโครงการเพิ่มเติมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องตามที่ทั้งสองฝ่ายจะได้ตกลงกันต่อไป

ข้อ 2. การเบิกเงินอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากผู้ให้ทุน ผู้รับทุนมีสิทธิเบิกเงินอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมเป็นงวด ๆ ตามงบประมาณโครงการที่ได้รับอนุมัติจากผู้ให้ทุน ส่วนการใช้จ่ายเงินให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของผู้ให้ทุนในการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมทั้งที่มีอยู่แล้ว หรือที่จะออกใช้บังคับขึ้นในภายหน้า โดยผู้ให้ทุนจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับทุนเป็นงวด ๆ ตามที่ระบุในเอกสารแนบท้ายสัญญาในผนวก 3

ผู้ให้ทุนจะจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมในแต่ละงวดดังกล่าว โดยวิธีการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝาก ซึ่งผู้รับทุนเปิดบัญชีไว้แยกต่างหากจากบัญชีอื่น ณ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขา สาขาพัฒนาการ 17 โดยระบุชื่อผู้รับทุนเป็นผู้มีอำนาจในการถอนเงินจากบัญชีดังกล่าวเพื่อดำเนินงานการวิจัยและนวัตกรรม โครงการตามสัญญานี้โดยผู้รับทุนจะต้องแสดงเจตนาขอรับเงินผ่าน ธนาคารตามแบบคำขอรับเงินผ่านธนาคาร ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในการจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่ผู้รับทุนแต่ละงวด ผู้ให้ทุนจะหักเงินจำนวนร้อยละ 5 (ห้า) ของเงินที่ต้องจ่ายในงวดนั้นเพื่อเป็นประกันการปฏิบัติตามสัญญา ผู้รับทุนมีสิทธิขอเงินประกันคืนโดยผู้รับทุนจะต้องนำหนังสือค้ำประกันของธนาคารซึ่งออกโดยธนาคารภายในประเทศมาวางไว้ต่อผู้ให้ทุนเพื่อเป็นหลักประกันแทนก็ได้ ผู้ให้ทุนจะคืนเงินประกันการปฏิบัติตามสัญญาและ/หรือหนังสือค้ำประกันของธนาคารให้แก่ผู้รับทุนเมื่อผู้รับทุนพ้นจากพันธะหน้าที่ตามสัญญานี้แล้ว

ข้อ 3. เอกสารแนบท้ายสัญญาดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

3.1 ผนวก 1 ข้อเสนอโครงการวิจัยและนวัตกรรม เรื่อง "การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิมในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน" จำนวน 32 (สามสิบสอง) หน้า

3.2 ผนวก 2 หนังสือแจ้งอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม จำนวน 2 (สอง) หน้า

3.3 ผนวก 3 งบประมาณที่ได้รับอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม และการแบ่งจ่ายวงเงิน
จำนวน 3 (สาม) หน้า

3.4 ผนวก 4 รายงานการวิจัยและนวัตกรรม จำนวน 28 (ยี่สิบแปด) หน้า

3.5 ผนวก 5 บันทึกข้อตกลง เรื่อง การให้ความยินยอมเปลี่ยนแปลงอัตราการใช้จ่ายเงิน จำนวน
1 (หนึ่ง) หน้า

ข้อความใดในเอกสารแนบท้ายสัญญาที่ขัดแย้งกับข้อความในสัญญานี้ ให้ใช้ข้อความในสัญญานี้บังคับและ
ในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง หรือมีได้กล่าวไว้ ผู้รับทุนจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ให้ทุน

ข้อ 4. ผู้รับทุนจะต้องเริ่มดำเนินโครงการทันทีนับแต่วันลงนามสัญญานี้ หากผู้รับทุนมิได้ดำเนินโครงการ
ภายใน 30 วัน นับจากวันดังกล่าวผู้ให้ทุนมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

ข้อ 5. ผู้รับทุนได้ทราบ และเข้าใจระเบียบและข้อกำหนดของผู้ให้ทุนซึ่งมีอยู่ในขณะที่ทำสัญญานี้โดยตลอด
และจะปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการนี้ทั้งที่มีผลใช้บังคับ
ในปัจจุบันและที่ซึ่งจะออกใช้บังคับต่อไปในภายหน้าโดยเคร่งครัด ผู้รับทุนจะต้องรับผิดชอบแต่โดยลำพัง
ต่อการละเมิดบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือสิทธิใด ๆ ในทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลภายนอกซึ่งผู้รับทุน
นำมาใช้ปฏิบัติงานวิจัยและนวัตกรรมตามสัญญานี้

ผู้รับทุนจะทำการวิจัยและนวัตกรรมหรือจัดให้มีการวิจัยและนวัตกรรมด้วยความวิริยะอุตสาหะให้สำเร็จ
ได้ผลสมความมุ่งหมายของผู้ให้ทุน หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงผู้ร่วมวิจัยหรือรายละเอียด
สำคัญอย่างใดในแผนงานหรือโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่ได้แจ้งไว้ในสัญญานี้ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ให้ทุน
ผู้รับทุนจะรายงานให้ผู้ให้ทุนทราบทันที และปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของผู้ให้ทุน

ข้อ 6. ในระหว่างดำเนินโครงการตามสัญญานี้ หากมีปัญหาใด ๆ อันอาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินการ
ตามโครงการให้สำเร็จลุล่วงไปเกิดขึ้น ผู้รับทุนจะต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ให้ทุนได้ทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่
ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหาต่อไป

ในกรณีที่ปัญหาดังกล่าวในวรรคแรกเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาการ (Technical Problem)
และไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ทำให้ไม่อาจดำเนินโครงการต่อไปหรือเกิดอุปสรรคอื่นใดทำให้ไม่อาจดำเนินโครงการ
ต่อไปได้โดยมิใช่ความผิดของผู้รับทุน ผู้รับทุนจะต้องคืนเงินเฉพาะส่วนที่เหลือจากการดำเนินโครงการที่ได้รับ
ไปในแต่ละงวดนั้น ๆ ให้แก่ผู้ให้ทุนภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ผู้ให้ทุนได้แจ้งหนังสือให้ผู้รับทุนทราบ แต่หากปัญหา
หรืออุปสรรคดังกล่าวที่เกิดขึ้นเป็นความผิดของผู้รับทุนเอง ผู้รับทุนจะต้องชดใช้คืนเงินทุนทั้งหมดที่ได้รับไป
ให้แก่ผู้ให้ทุนภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ผู้ให้ทุนได้แจ้งหนังสือให้ผู้รับทุนทราบ

การวินิจฉัยว่าปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินโครงการดังกล่าวในวรรคสองเกิดจากความผิดของผู้รับทุนหรือไม่ ให้เป็นสิทธิของผู้ให้ทุนเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ผู้ให้ทุนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ให้ทุนมีสิทธิที่จะจัดให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลของการดำเนินโครงการตามสัญญา และหากพบว่าการดำเนินการใดที่แตกต่างไปจากข้อตกลงของสัญญาผู้ให้ทุนทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้และดำเนินการตามสัญญาข้อ 17 วรรคแรก

ข้อ 7. ผู้รับทุนจะต้องใช้เงินทุนซึ่งได้รับจากผู้ให้ทุนตามสัญญานี้เพื่อดำเนินการในโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการในสัญญานี้เท่านั้น

ในกรณีที่เกิดปัญหาซึ่งต้องพิจารณาว่าการดำเนินการของผู้รับทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามวรรคแรกหรือไม่ ผู้ให้ทุนจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หากผู้รับทุนจะดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างทำครุภัณฑ์เพื่อเป็นอุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมในการดำเนินโครงการตามสัญญา ผู้รับทุนจะต้องส่งใบเสนอราคาการจัดซื้อหรือจัดจ้างให้ผู้ให้ทุนพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนทุกครั้งแล้วจึงจะดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างได้ โดยเมื่อได้จัดซื้อหรือจัดจ้างเสร็จแล้วผู้รับทุนจะต้องระบุข้อความไว้ที่อุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมทุกรายการว่า “จัดซื้อโดยทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. ....” (ระบุปีที่จัดซื้อ) พร้อมทั้งมีตราของผู้ให้ทุนปรากฏให้เห็นเด่นชัดให้อุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้ทุน ทั้งนี้ รวมถึงกรณีผู้รับทุนมีความจำเป็นต้องจัดซื้อหรือจัดจ้างทำครุภัณฑ์เพิ่มเติมในระหว่างดำเนินการโครงการซึ่งมิได้ระบุรายละเอียดไว้ในข้อเสนอโครงการ ผู้รับทุนจะต้องจัดส่งรายการรายละเอียดราคา พร้อมคำชี้แจงความจำเป็นในการจัดซื้อหรือจัดจ้างให้ผู้ให้ทุนพิจารณาอนุมัติก่อน จึงจะดำเนินการจัดซื้อหรือจัดจ้างได้

ผู้รับทุนจะใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมซึ่งจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวให้อยู่ในสภาพดีใช้งานได้อยู่เสมอ และผู้รับทุนยินยอมให้ผู้ให้ทุนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ให้ทุนตรวจตราอุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้ทุนได้ทุกขณะและทุกโอกาส ผู้รับทุนจะต้องจัดทำบัญชีแสดงรายการอุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมยื่นต่อผู้ให้ทุนพร้อมกับการส่งรายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์หากการวิจัยและนวัตกรรมตามโครงการแล้วเสร็จ หรือเมื่อมีการยุติการวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการบอกเลิกสัญญา ผู้รับทุนจะจัดการกับอุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ผู้ให้ทุนจะกำหนดขึ้น

ผู้รับทุนจะต้องจัดการเอาประกันภัยเพื่อความสูญหายหรือเสียหายสำหรับอุปกรณ์การวิจัยและ

นวัตกรรม ซึ่งผู้รับทุนจัดซื้อเพื่อใช้ในการวิจัยและนวัตกรรมตามที่ผู้ให้ทุนกำหนดโดยผู้รับทุนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการประกันภัยและระบุให้ผู้ให้ทุนเป็นผู้รับประกัน

หากอุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมซึ่งใช้ในการวิจัยและนวัตกรรมเสียหายโดยเหตุที่ผู้รับทุนต้องรับผิดชอบ ผู้รับทุนจะจัดการซ่อมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ด้วยค่าใช้จ่ายของผู้รับทุน ในกรณีที่ครุภัณฑ์หรืออุปกรณ์เสียหายดังกล่าว แต่ผู้รับทุนเพิกเฉยไม่จัดการซ่อมแซมดังกล่าว ผู้ให้ทุนมีสิทธิที่จะดำเนินการให้มีการซ่อมแซมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าวผู้ให้ทุนจะหักจากเงินอุดหนุนซึ่งผู้รับทุนมีสิทธิเบิกในงวดต่อไป

ข้อ 8. ผู้รับทุนมีหน้าที่ส่งรายงานการวิจัยและนวัตกรรมแก่ผู้ให้ทุนตามรายการดังต่อไปนี้

8.1 รายงานการวิจัยและนวัตกรรมเบื้องต้น (Inception Report) (ภาษาไทย) ภายใน 15 วัน นับแต่วันลงนามในสัญญาฯ และนำเข้าข้อมูลในระบบ NRIIS

8.2 รายงานความก้าวหน้าการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 1 และ (ร่าง) คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยี เพื่อการใช้ประโยชน์จริง จำนวน 8 ชุด ให้ วช. พร้อมทั้งกรอกข้อมูลรายงานความก้าวหน้าการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 1 และคู่มือองค์ความรู้ฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat และนำเข้าข้อมูลในระบบ NRIIS ให้แล้วเสร็จภายใน 4 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญารับทุนฯ

8.3 รายงานความก้าวหน้าการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 2 และ (ร่าง) คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยี เพื่อการใช้ประโยชน์จริง จำนวน 8 ชุด ให้ วช. พร้อมทั้งกรอกข้อมูลรายงานความก้าวหน้าการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 2 และคู่มือองค์ความรู้ฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat และนำเข้าข้อมูลในระบบ NRIIS ให้แล้วเสร็จภายใน 8 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญารับทุนฯ

8.4 (ร่าง) รายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ และ (ร่าง) คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยี เพื่อการใช้ประโยชน์จริง จำนวน 8 ชุด ให้ วช. พร้อมทั้งกรอกข้อมูล (ร่าง) รายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ และคู่มือองค์ความรู้ฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat และนำเข้าข้อมูลในระบบ NRIIS ให้แล้วเสร็จภายใน 11 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญารับทุนฯ

8.5 รายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ 5 เล่ม และคู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยี เพื่อการใช้ประโยชน์จริง จำนวน 10 ชุด ให้ วช. พร้อมทั้งกรอกข้อมูลรายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ และคู่มือองค์ความรู้ฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat และนำเข้าข้อมูลในระบบ NRIIS ให้แล้วเสร็จภายใน 12 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญารับทุนฯ

ผู้รับทุนจะให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ให้ทุนและผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ให้ทุน ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการวิจัยและนวัตกรรม ในกรณีที่ผู้ให้ทุนหรือผู้ได้รับมอบหมายจากผู้ให้ทุน

พิจารณาเห็นสมควรให้ผู้รับทุนแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับรายงานการวิจัย และนวัตกรรมฉบับใด ผู้รับทุนจะต้องดำเนินการตามที่ผู้ให้ทุนกำหนดทั้งสิ้น โดยผู้รับทุนจะต้องดำเนินการดังกล่าว ให้แล้วเสร็จก่อนการอนุมัติเงินอุดหนุนงวดนั้น ๆ

ข้อ 9. ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุใด ๆ อันเนื่องมาจากความผิดหรือความบกพร่องของผู้ให้ทุน หรือเหตุจากพฤติการณ์อื่นใดอันหนึ่งที่สำคัญไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายทำให้ผู้รับทุนไม่สามารถทำการวิจัย และนวัตกรรมให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาแห่งสัญญานี้ได้ ผู้ให้ทุนมีสิทธิสั่งระงับโครงการชั่วคราว และผู้รับทุน มีสิทธิได้รับการขยายเวลาการทำวิจัยออกไปโดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้ให้ทุนที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

ข้อ 10. ผู้ให้ทุนมีสิทธินำผลการวิจัยและนวัตกรรมซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากดำเนินโครงการตามสัญญานี้ ไม่ว่าจะที่สำเร็จแล้วบางส่วนหรือสมบูรณ์ทั้งหมดแล้วไปเผยแพร่ในเอกสารหรือสิ่งพิมพ์หรือโดยสื่อใด ๆ หรือนำไปใช้ในการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทางวิชาการต่อไป หรือใช้ประโยชน์ใด ๆ ในทางราชการได้

ข้อ 11. ผลงานวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิอื่นใดในผลงานวิจัย และนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากสัญญาให้ทุน ให้ตกเป็นของผู้รับทุน เมื่อผู้รับทุนได้เปิดเผยผลงานวิจัยและนวัตกรรม และแจ้งความประสงค์จะเป็นเจ้าของผลงานวิจัยและนวัตกรรม พร้อมทั้งเสนอแผนและกลไกการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมเป็นหนังสือต่อผู้ให้ทุน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม

ข้อ 12. ผู้รับทุนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว โดยหน้าที่ดังกล่าวรวมถึง หน้าที่ดังต่อไปนี้

- (ก) เปิดเผยผลงานวิจัยและนวัตกรรมต่อผู้ให้ทุน
- (ข) นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์โดยเร็วตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม การใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม
- (ค) บริหารจัดการและใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมตามแผนและกลไกการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ผู้รับทุนเสนอไว้ต่อผู้ให้ทุน
- (ง) รายงานการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมต่อผู้ให้ทุน
- (จ) จัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมให้แก่นักวิจัย

(ฉ) ส่งมอบข้อมูล เอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นต่อการปฏิบัติตามสัญญาให้ทุนและตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม ให้แก่ผู้ให้ทุน

ข้อ 13. ในกรณีผลงานวิจัยและนวัตกรรมใดตกเป็นของผู้ให้ทุนตามสัญญาให้ทุนหรือตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม หากผู้ให้ทุนเห็นสมควรขอรับความคุ้มครองผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้รับทุนจะต้องส่งมอบข้อมูล เอกสาร หรือวัตถุอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นต่อการขอรับความคุ้มครองผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้น ให้แก่ผู้ให้ทุน ตลอดจนให้ความร่วมมือตามสมควรในการขอรับความคุ้มครองของผู้ให้ทุน ซึ่งรวมถึงการปกปิด ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไว้เป็นความลับเพื่อเป็นประโยชน์ในการขอรับความคุ้มครองดังกล่าว เว้นแต่ผู้ให้ทุนจะอนุญาตให้เปิดเผยได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการขอรับความคุ้มครองตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ

ข้อ 14. ในกรณีที่ผลงานวิจัยและนวัตกรรมตกเป็นของผู้รับทุน ผู้ให้ทุนหรือผู้ซึ่งผู้ให้ทุนมอบหมาย มีสิทธิใช้ผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัยหรือพัฒนา ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม และผู้รับทุนจะต้องให้ความร่วมมือตามสมควรในการแสดงให้ปรากฏต่อบุคคลภายนอกว่าผู้ให้ทุนหรือผู้ซึ่งผู้ให้ทุนมอบหมายมีสิทธิใช้ผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อประโยชน์ดังกล่าว ตลอดจนจะต้องให้ความร่วมมือตามสมควรในการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลงานวิจัยและนวัตกรรมนั้นแก่ผู้ให้ทุนหรือผู้ซึ่งผู้ให้ทุนมอบหมาย ทั้งนี้ เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ให้ทุนหรือผู้ซึ่งผู้ให้ทุนมอบหมาย

ความในข้อ 11 มิให้ใช้บังคับแก่สัญญาให้ทุนตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564

ข้อ 15. ในการที่ผู้รับทุนจะนำผลการวิจัยและนวัตกรรมที่ได้รับทุนตามสัญญานี้ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน เผยแพร่ในเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ใดหรือสื่อใด ๆ หรือในการสาธิตแก่สาธารณชนไม่ว่า ณ ที่ใด ให้ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้รับทุน แต่ทั้งนี้ผู้รับทุนจะต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อผู้ให้ทุนทราบก่อนจึงจะเผยแพร่หรือสาธิตได้ กรณี ผู้รับทุนตีพิมพ์ผลการวิจัยและนวัตกรรมได้แล้ว ผู้รับทุนจะต้องลงข้อความไว้ที่หน้าปกว่า **“ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย และนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ”** **“This project is funded by National Research Council of Thailand (NRCT)”** ให้มีตราของผู้ให้ทุนปรากฏอยู่บนหน้าปกด้วย

ข้อ 16. ผู้รับทุนจะตรวจสอบกำกับดูแลให้ผู้ร่วมวิจัยและนวัตกรรมทุกคนปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดของผู้ให้ทุนตลอดจนสัญญาซื้อขายอย่างเคร่งครัด การเปลี่ยนแปลงบุคคลใด ๆ เกี่ยวกับผู้ร่วมวิจัยและนวัตกรรมผู้รับทุน

จะต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากผู้ให้ทุนก่อน

ข้อ 17. ในกรณีที่ผู้รับทุนละทิ้งงานวิจัยและนวัตกรรม หรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง ผู้ให้ทุนจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับทุนทราบโดยจะกำหนดระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้ผู้รับทุนปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญา หากผู้รับทุนไม่ปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ผู้ให้ทุนมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที ในกรณีดังกล่าวผู้รับทุนจะต้องชดใช้คืนเงินทุนทั้งหมด หรือบางส่วนตามที่ผู้ให้ทุนเห็นสมควร รวมทั้งดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินทุนนั้น ตลอดจนอุปกรณ์การวิจัยและนวัตกรรมทั้งหมดแก่ผู้ให้ทุนภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ผู้ให้ทุนได้แจ้งหนังสือให้ผู้รับทุนทราบ ทั้งนี้ในกรณีเกิดความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้ให้ทุน ผู้ให้ทุนมีสิทธิที่จะเรียกค่าเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่ง จากผู้รับทุนอีกด้วย

ในกรณีที่ผู้รับทุนไม่สามารถทำการวิจัยและนวัตกรรมต่อไปได้ หรือไม่อาจทำให้แล้วเสร็จได้ และประสงค์จะขอยุติการวิจัยและนวัตกรรมตามโครงการที่ได้รับทุน ผู้รับทุนต้องยื่นคำร้องต่อผู้ให้ทุน และถือว่าผู้รับทุนผิดสัญญาและต้องดำเนินการรวมทั้งรับผิดชอบในความในวรรคหนึ่งด้วย

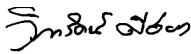
ในกรณีที่ผู้ให้ทุนพิจารณาเห็นว่าการทำงานวิจัยและนวัตกรรมของผู้รับทุนจะล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญานี้ หรือจะเนิ่นนานเกินกว่าระยะเวลาตามโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่รับทุนเป็นเหตุให้โครงการของผู้รับทุนจะไม่เป็นประโยชน์อีกต่อไป ผู้ให้ทุนมีสิทธิจะระงับการจ่ายเงินอุดหนุนและบอกเลิกสัญญาตามวิธีการที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ผู้รับทุนต้องดำเนินการและรับผิดชอบในความในวรรคหนึ่งด้วย

ข้อ 18. ผู้ขอรับทุนขอรับรองว่าบรรดาเอกสารหรือข้อความใด ๆ อันปรากฏในเอกสาร ซึ่งผู้รับทุนได้ยื่นเพื่อขอรับทุนหรือถ้อยคำใด ๆ ซึ่งผู้รับทุนได้แจ้งแก่ผู้ให้ทุนเพื่อขอรับทุนตามสัญญานี้ รวมทั้งเอกสารในรายงานการวิจัยและนวัตกรรมของโครงการและหลักฐานด้านการเงินที่เสนอต่อผู้ให้ทุนเป็นความจริงทุกประการและยินยอมให้ตรวจสอบได้

ข้อ 19. ในกรณีมีข้อพิพาทเกิดขึ้นจากสัญญานี้ระหว่างคู่สัญญาซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการพิชิตการยุติข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น

ข้อ 20. หากมีค่าภาษีอากร ค่าใช้จ่ายอื่นใดก็ตามที่เกิดขึ้นจากการได้รับเงินทุนอุดหนุนวิจัยและนวัตกรรมตามสัญญานี้ และค่าใช้จ่ายใด ๆ ก็ตามที่เรียกเก็บโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาล ให้เป็นความรับผิดชอบของผู้รับทุนแต่เพียงฝ่ายเดียวและไม่ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่อยู่ในข่ายได้รับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้สัญญานี้

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความตรงกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญา
ตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานของแต่ละฝ่ายและต่างเก็บ
ไว้ฝ่ายละฉบับ

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ทุน

(นางสาววิภารัตน์ ตีอ่อง)

ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

(ลงชื่อ).....ผู้รับทุน

(นายทศพร มะหะหมัด)

อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

(ลงชื่อ).....พยานผู้ให้ทุน

(นายธีรวัฒน์ บุญสม)

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและสนับสนุน

การวิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

(ลงชื่อ).....พยานผู้รับทุน

(นายสุชาติ สุวรรณดี)

เจ้าหน้าที่ฝ่ายชุมชนสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

แบบฟอร์มข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal)

ประเภทกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม

ภายใต้โครงการการจัดการความรู้การวิจัยและถ่ายทอดเพื่อการใช้ประโยชน์ ประจำปี 2566

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อโครงการ

(ภาษาไทย) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน

(ภาษาอังกฤษ) Networking of Muslim Community Participation in Nong Chok, Bangkok for Sustainable Zero Waste Management

2. ความสอดคล้องของโครงการ (ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ○ เลือกเพียง 1 ข้อเท่านั้น)

การใช้ประโยชน์เชิงความมั่นคง

- ด้านระบบการป้องกันประเทศและความมั่นคง รวมถึงระบบความปลอดภัยในสังคม
- ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติเพื่อความมั่นคงทางการเมือง

การใช้ประโยชน์เชิงชุมชน สังคม

- ด้านการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูปอาหาร การตลาด และการลดการใช้เคมีภัณฑ์ทางการเกษตร และเกษตรปลอดภัย
- การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เศรษฐกิจสร้างสรรค์ นวัตกรรมของชุมชนและท้องถิ่น

การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเองตามแนวพระราชดำริ

- การส่งเสริมชุมชนพึ่งตนเองด้วยการพัฒนางานด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอัตลักษณ์ประจำถิ่นสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน
- การส่งเสริมชุมชนพึ่งตนเองตามแนวพระราชดำริ เกษตรทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่การบริหารจัดการพื้นที่โคก หนอง นา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- การส่งเสริมชุมชนพึ่งตนเองด้วยการสืบสาน รักษา ต่อยอดการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชน เพื่อการใช้ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายสาธารณะ

- การพัฒนาและจัดการพลังงานทดแทน
- การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ อากาศ เพื่อลดมลภาวะ หรือลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก
- ด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
- การพัฒนานโยบายสาธารณะด้านสังคมสูงวัย

3. ระยะเวลาโครงการ 12 เดือน

4. โครงการยื่นเสนอขอรับทุนจากหน่วยงานอื่น

ไม่ยื่นเสนอ ยื่นเสนอ ระบุหน่วยงาน.....

5. คำสำคัญ (Keywords) (กำหนดไม่เกิน 5 คำ)

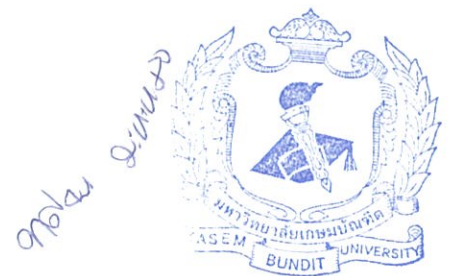
(ภาษาไทย) เครือข่าย การมีส่วนร่วม ขยะให้เป็นศูนย์ มุสลิม ยั่งยืน

(ภาษาอังกฤษ) Networking, Participation, Zero Waste, Muslim, Sustainable

6. รายละเอียดของคณะผู้วิจัย (ใช้ฐานข้อมูลจากระบบสารสนเทศกลางเพื่อบริหารงานวิจัยของประเทศ)ประกอบด้วย

หน่วยงาน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งในโครงการ	สัดส่วนการดำเนินงานวิจัย	ที่อยู่	E-mail	เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อ	ความชำนาญ/ความสนใจพิเศษ	ความรับผิดชอบงาน	H-index	Citation	การยอมรับเป็นคณะผู้ดำเนินการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ดร.วัลลภ สุวรรณดี	อธิการบดี	-	1761 ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขต	vallop.suw@kbu.ac.th	0891711333	งานบริหาร และกิจการ อีสตาม	การวิเคราะห์เชิงนโยบาย วางแผน	--	-	ยินยอม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ดร.ทศพร มະหะหมัด	หัวหน้าโครงการ	50	หลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250	tosaporn.mah@kbu.ac.th	0626018051	งานวิจัยด้านอีสตาม	การวิจัยชุมชน เก็บข้อมูล	-	-	ยินยอม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ดร.นิติบดี ศุขเจริญ	ผู้ร่วมวิจัย	50	กรุงเทพฯ 10250	nitibodee.suk@kbu.ac.th	0859752325	งานวิจัยและพัฒนา หลักสูตร	การพัฒนาความรู้ และรวบรวมประมวลผล	-	-	ยินยอม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลโครงการวิจัย

1. บทสรุปข้อเสนอโครงการ

โครงการการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 จุดประสงค์หลัก ได้แก่ 1) เพื่อประมวลและสรุปองค์ความรู้ในการดำเนินการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ของชุมชนแผ่นดินทองคอรุดดีน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ) 2) เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ด้วยการเรียนรู้ผ่านชุมชนต้นแบบ 3) เพื่อพัฒนา (ร่าง) แผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ประจําสมัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการเป็นกลุ่มของผู้นับถือศาสนาอิสลามเป็นหลัก โดยอาศัยการควบคุม และผลักดันตามแนวทางการปฏิบัติที่ดี ผ่านการดูแลรับผิดชอบของผู้นำชุมชน หรือผู้นำทางศาสนาอิสลาม ประจําสมัยต่างๆ จากผลการสำรวจเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อภายในชุมชนแวดล้อม และประโยชน์แก่ส่วนรวมในวงกว้างที่เป็นที่สนใจ ได้แก่ การจัดการเพื่อลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจัดการขยะเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องที่ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน ในการถ่ายทอดความรู้ เงินทุน การให้ประเมินให้รางวัล มีหลากหลายชุมชนทั่วทั้งประเทศ เนื่องด้วยเขตพื้นที่ของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตประกอบไปด้วย 2 วิทยาเขต ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ฝั่งตะวันออกจึงสังเกตเห็นถึงความสามารถและศักยภาพในการดำเนินการ รวมทั้งกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด ประกอบกับชุมชนแผ่นดินทองคอรุดดีน เขตหนองจอก (มัสยิดคอรุดดีน (ลำตันกล้วย)) ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในโครงการชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ประจำปี 2565 โดยเป็นชุมชนมุสลิม 1 ใน 2 แห่งที่ได้รับการคัดเลือก แสดงให้เห็นถึงชุมชนมุสลิมอื่นๆยังไม่มีโครงการในด้านดังกล่าว ทั้งนี้ผู้เป็นแรงขับเคลื่อนนอกจากผู้นำชุมชนแล้ว ยังมีผู้นำทางศาสนาอิสลามประจําสมัยอีกทั้ง 193 แห่งทั่วทั้งกรุงเทพมหานคร จะมีส่วนที่เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการปลูกพลังโครงการการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ในลักษณะเครือข่ายทางศาสนา และความใกล้ชิดเชิงพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน การดำเนินการเฉพาะในพื้นที่หนองจอกเป็นจุดเริ่มต้นของการถ่ายทอดองค์ความรู้ ที่อาศัยความสัมพันธ์ทางศาสนา ในการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาต่อยอด จากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่หนองจอก หรือพื้นที่ปกครองของเขตพื้นที่ 5 จำนวน 47 มัสยิด ทั้งนี้ได้คัดเลือกจากมัสยิดที่อยู่ใกล้กับมัสยิดคอรุดดีน (ลำตันกล้วย) มากที่สุดก่อนเป็นหลัก แล้วถามความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการฯ จนได้ครบ 5 ชุมชน (มัสยิด) โดยรอบชุมชนต้นแบบ ผ่านการถ่ายทอดจากผู้เชี่ยวชาญปฏิบัติงานจริง ซึ่งได้จัดลำดับการเรียนรู้การถ่ายทอดและการประเมินผลร่วมกับผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อได้รับการถ่ายทอดตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (ระยะเวลา เนื้อหา ฯลฯ) เรียบร้อยแล้วผู้ที่เข้ามาอบรมต้องนำองค์ความรู้ที่ได้ไปต่อยอดพัฒนาเป็นโครงการการจัดการขยะให้เป็นศูนย์เฉพาะในพื้นที่ แล้วถอดบทเรียนอีกครั้งทั้งในด้านการนำไปปฏิบัติ โดยสร้างแผน แนวปฏิบัติที่ดี ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร ในการนำไปใช้ขยายผลทั่วทั้งกรุงเทพมหานครต่อไป

สิ่งที่เป็นผลผลิตสำคัญของโครงการนี้ประกอบด้วย 1) คู่มือองค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืนตามหลักศาสนาอิสลาม 2) ชุมชนต้นแบบในการเป็นศูนย์กลางของการถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน 3) โครงการพัฒนาการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ในลักษณะเครือข่ายความช่วยเหลือ และ 4) (ร่าง) แผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ประจําสมัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ในพื้นที่ต้นแบบนี้จะสามารถถอดบทเรียนของการประสบความสำเร็จ การแก้ไขปัญหา และการจัดการระบบ

2. บทสรุปข้อเสนอโครงการภาษาอังกฤษ

Muslim Community Participation Networking Project In the area of Nong Chok, Bangkok, for sustainable zero waste management consists of 3 main objectives: 1) To compile and summarize the body of knowledge in implementing zero waste management. of the Golden Land Community, Khoi Ruddin, Nong Chok District (model community) 2) To create a network of Muslim community participation in Nong Chok area, Bangkok for sustainable zero waste management by learning through a model community; 3) To develop (draft) a roadmap, good practice and zero waste management policy in a mosque in Bangkok together with the Islamic Committee in Bangkok that involved in the operation are mainly Muslims. By means of control and pushing for good practice guidelines through the responsibility of community leaders or Islamic religious leaders of various mosques. The results of the survey on knowledge that is beneficial to the surrounding community and benefits to the public at large that are of interest, such as management to reduce the amount of greenhouse gas emissions. Waste management is one of the areas that have been promoted by the public and private sectors that in transferring knowledge, funding, evaluating rewards. There are many communities across the country. As Kasem Bundit University's area consists of 2 campuses covering the eastern side of Bangkok, the capability and potential of action are seen. including monitoring closely together with the Golden Land Community, Khoi Ruddin, Nong Chok District (Khai Ruddin Mosque (Banana trunks)) that were selected as the community that passed the standard from the Department of Environmental Quality Promotion Ministry of Natural Resources and Environment in the Zero Waste community project for the year 2022, it is one of two Muslim communities that have been selected. This shows that other Muslim communities do not have any such projects. The driving force besides community leaders There are also Islamic leaders in 193 mosques of Bangkok. There will play an important role in raising the energy of zero waste management projects which in a religious network and sustainable spatial proximity. The specific action research in Nong Chok area is the starting point for knowledge transfer. that rely on religious relationships to understand, access and further develop. The samples were obtained in the Nong Chok area or the administrative area of Area 5, the total number of 47 mosques. There were selected from the mosques closest to the Khai Ruddin Mosque (Banana trunk) the most first. Then asked the willingness to participate in the project until 5 communities (masjids) surrounding the model community were reached. through the transfer from real experts which has arranged the order of learning, transfer and evaluation together with the researcher and experts Once it has been transferred according to the specified standards

9/16/21 9:11:16

(duration, content, etc.), those who attend the training must apply the knowledge gained to further develop into a zero-waste management project specific to the area. Then take the lesson again both in terms of implementation by creating a good practice plan together with the Islamic committee in Bangkok. After that, it will be used to expand the results throughout Bangkok.

The main products of this project consist of: 1) Sustainable Zero Waste Management Knowledge Guideline 2) A model community as a center of knowledge transfer on sustainable zero waste management 3) Sustainable Zero Waste Management Project in the form of a help network; and 4) (draft) a roadmap, good practice. and zero waste management policy in a mosque in Bangkok together with the Islamic Committee in Bangkok which in this model area, lessons of success can be extracted troubleshooting and system management.

3. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยได้ลงนามความตกลงปารีส (COP 21) และได้ให้สัตยาบันสารเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงปารีส โดยได้กำหนดเป้าหมายระยะยาวร่วมกัน คือ ควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคการจัดการของเสีย (SET SOCIAL IMPACT, 2564) และเนื่องจากปัญหาขยะเป็นปัญหาที่เรื้อรังที่อยู่คู่กับสังคมไทยเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากขยะที่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้นแล้ว ผลกระทบที่ตามมา คือ ปัญหาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ทำให้มนุษย์เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ หากไม่ดำเนินถูกต้องปัญหาขยะจะยังส่งผลกระทบและกลายเป็นวิกฤตที่ร้ายแรงได้ในอนาคต จากการศึกษาการคาดการณ์ในปี ค.ศ. 2050 การผลิตขยะในทั่วโลกคาดว่าจะสูงถึง 3.40 พันล้านตันต่อปี (Anuardo et al., 2022) จากการสำรวจการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มาจากกิจกรรมการกำจัดขยะหลัก คือ การฝังกลบ โดยการปล่อยทางตรงส่วนใหญ่มาจากการขนส่งขยะ (ธนพร กองสัมฤทธิ์, 2563) การเตรียมความพร้อมของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการขยะจึงคาดว่าจะมีส่วนในการช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของชุมชน และสร้างรายได้อื่นจากขยะ ในเชิงต่อยอดสร้างมูลค่าให้ขยะเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนในอนาคตต่อไป โดยวิธีการลดก๊าซเรือนกระจกหลักที่เกิดขึ้น ระหว่างกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเป็นสิ่งที่ควรนำมาร่วมเป็นองค์ความรู้ใหม่ ประกอบกิจกรรม เพราะการดำเนินการในแต่ละรูปแบบมีส่วนก่อให้เกิด หรือลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกได้มากน้อยแตกต่างกัน (ปวีณา พาณิชนพิเชฐ, 2560) ทั้งนี้องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (2561) ได้พัฒนาคู่มือการคำนวณปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจก สำหรับโครงการภาคพลังงาน และของเสีย วิธีจัดการขยะมูลฝอยที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่ประชาชนทั่วไปควรตระหนักเพิ่มมากขึ้นมากกว่าการจัดการขยะอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงวิธีการควบคู่กันไปด้วย สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีแผนแม่บทกรุงเทพมหานครว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2556-2566 โดยมีการกำหนดมาตรการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกี่ยวกับขยะชุมชน คือ ในหมวดหมู่การเกิดขยะ ต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ และคัดแยกที่แหล่งกำเนิด พร้อมทั้งส่งเสริมการลดปริมาณขยะพลาสติก ส่วนในหมวดหมู่การบำบัดขั้นกลาง ส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ เป็นต้น (กรุงเทพมหานคร, 2558) และปรากฏนโยบายหลักเพื่อการลดปริมาณขยะให้เป็นศูนย์ (Zero Waste) หรือโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการ

9/10/2564 9/10/2564

จัดการขยะโดยเฉพาะ แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้เบ็ดเสร็จ สำเร็จทั้งกระบวนการ ดังการศึกษารายงานของ เกษร เชิญผั่ง (2563) ได้อภิปรายการบริหารจัดการขยะรีไซเคิลภายใต้นโยบาย ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี พ.ศ.2558 – 2562 การบริหารจัดการนโยบายการลดปริมาณขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครจะถูกถ่ายทอดลงไป ดำเนินการในพื้นที่เขตซึ่งมีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย ได้แก่ 1) แนวคิด ผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งในการเสนอแนะในสิ่งที่ชุมชน ต้องการ หรือขาดแคลน และการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของทางสำนักงานเขต 2) ทักษะคติของ ผู้ปฏิบัติงานที่เน้นการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ซึ่งกระตุ้นให้เกิดความ ร่วมมือ ร่วมใจ ของทุกภาคส่วน 3) การบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญกับความร่วมมือทั้งหน่วยงาน ภายในและภายนอก และการแสวงหาความร่วมมือจาก หน่วยงานภายนอกเพื่อมาเป็นเครือข่ายในการ ดำเนินนโยบาย 4) การมีส่วนร่วมของประชาชน การรับรู้และมีส่วนร่วม ในนโยบายลดปริมาณมูลฝอย มีผลมาจากการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่องในพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ของ ประชาชน ดังนั้น จึงควรมีการปรับทัศนคติในการทำงานของบุคลากรกรุงเทพมหานครให้รับเอาแนวคิดการจัดการ ปกครอง (Governance) ที่เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนิน นโยบายต่างๆ ของกรุงเทพมหานครให้มากขึ้น

สังคมชุมชน มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดำเนินการป้องกัน แก้ไขภาวะมลพิษในเขตพื้นที่ท้องถิ่นของตน อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็วทั้งในเชิงจำนวน และขนาดของเมืองส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และส่งผลให้พื้นที่ ชุมชนเขตเมืองมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงขึ้นบรรยากาศในอัตราที่สูงตามความเจริญของเมืองไปด้วย เนื่องจากมี การใช้พลังงาน การเกิดขยะมูลฝอย การลดลงของพื้นที่สีเขียว สำหรับประเทศไทยนั้นมีทุนทางสังคมในพื้นที่ ซึ่งพบว่า คนในชุมชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรชุมชน มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้ออาทรต่อกัน ความมีน้ำใจต่อกัน มีการตอบแทนกันมีความไว้วางใจระหว่งกัน และมีความสามัคคีกัน เป็นพื้นฐานของการ ดำเนินการต่าง ๆ ในชุมชน (โอภามา จำเภา และคณะ, 2564) แต่ส่วนใหญ่ของชุมชนในเมือง โดยเฉพาะในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร การดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะยังไม่ประสบความสำเร็จ เช่น ภาคพล ประดิษฐ์ บาตุกา (2555) ประเมินความสำเร็จโครงการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนพรอมใจพัฒนา เขต คลองสามวา กรุงเทพมหานคร การประเมินความสำเร็จรวมถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ โครงการยังไม่เป็นที่น่า พอใจที่จะเป็นต้นแบบของโครงการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน และจากผลการประกาศ 35 ชุมชนในกรุงเทพฯ ผ่าน การคัดเลือกชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ประจำปี 2565 (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565) ไม่มีปรากฏ ชุมชนดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องและความเข้มแข็งของผู้เป็นแกนนำในการดำเนินโครงการให้สำเร็จเป็น รูปธรรมยั่งยืนต่อเนื่องได้

แนวคิดเรื่องการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) เป็นแนวคิดแบบองค์รวมของการจัดการของเสียที่ คำนึงถึงของเสียที่เกิดขึ้นในระหว่างขั้นตอน/กระบวนการใช้ทรัพยากรในการผลิต ครอบคลุมตั้งแต่การลดปริมาณของ เสีย จนถึงการจัดของเสียในขั้นสุดท้ายให้ใกล้ศูนย์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Hamid et al., 2020; Hogland et al., 2014; Zaman, 2015) วิสัยทัศน์การจัดการขยะเป็นศูนย์ คือ ต้องการการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและแนวทางปฏิบัติ

9/10/2565

จากที่มุ่งแก้ปัญหาว่า เปลี่ยนเป็นให้ความสำคัญกับประเด็นวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาดมากขึ้น วิธีการลดปริมาณรวม และความเป็นอันตรายของของเสีย (Havel et al., 2006) โดยนโยบาย 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) เป็นหลักการพื้นฐานของการลดพลังงานในการกำจัดขยะ และ ลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562) กระบวนทัศน์การจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) จึงเป็นกลไกทางสังคม ที่ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรูปแบบการบริโภคของประชาชนให้หลีกเลี่ยงการผลิตขยะด้วยวิธีการ ลดการใช้ การใช้ซ้ำ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่ อย่างไรก็ตาม การเข้าสู่สังคมปลอดขยะต้องมีกระบวนการ จัดการแบบองค์รวมอย่างเป็นระบบและเกิดความยั่งยืน ในทางปฏิบัติควรเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคของประชาชน ขณะเดียวกันต้องสามารถทำการรีไซเคิลขยะในพื้นที่ให้ได้ 100% (ปิยรัตน์ วงศ์จุมมะลิต และ รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์, 2560) นอกจากนี้ได้มีการพัฒนาหลักการเพิ่มเติมเป็น 1A3R เพิ่มความสำคัญของ 1A ที่คือ เป็นการหลีกเลี่ยงหรืองด (Avoid) วัตถุอันตรายหรือผลิตภัณฑ์สินค้าต่างๆ ที่ก่อให้เกิดขยะ (Pothimamaka, 2008) ขณะที่การสร้างเมืองไร้ขยะของจีน ถอดองค์ความรู้ของเยอรมนีมาใช้ คือ reduce-reuse-recycle-recover-landfill (Lee et al., 2020) หรือพัฒนาหลักการเพิ่มเติมเป็น 7Rs ที่นำมา ปรับให้เหมาะสมใหม่ คือ 1) Reduce: ลดใช้ เป็นขั้นตอนที่ช่วยลดปัญหาขยะได้มากที่สุด 2) Reuse: ใช้ซ้ำ เป็นการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า 3) Refill: นำไปเติม คือ เลือกซื้อ สินค้าชนิดที่นำบรรจุภัณฑ์เดิมไปเติมตัวสินค้า 4) Return: ส่งคืน คือ การนำบรรจุภัณฑ์กลับ สู่ผู้ผลิต 5) Repair: ซ่อมแซม แทนการซื้อใหม่ 6) Recycle: หมุนเวียนมาใช้ใหม่ และ 7) Replace: แทนที่ คือ การนำทางเลือกอื่นมาใช้ โดยเลือกใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ตาม ธรรมชาติ โดยให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมช่วยกันผลักดันนโยบายในระดับท้องถิ่น (สกุณา คงจันทร์ และคณะ, 2564) ประโยชน์ของการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) ที่มีต่อเศรษฐกิจ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมนั้นมีมากมายและไม่สามารถมองข้ามได้ ควรมีการตรวจสอบเพิ่มเติมเพื่อเคลียร์เทคนิคการผลิตที่เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรม สำหรับการบรรลุการจัดการขยะเป็นศูนย์ โดยมีเป้าหมายในการลดมลภาวะ การลดของเสีย การกู้คืนทรัพยากรที่คุ้มค่า ความมั่นคงด้านพลังงาน และความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (Awogbemi et al., 2022) ทั้งนี้ปัจจัยความสำเร็จของการจัดการขยะในการจัดการขยะในชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทยโดยสรุปภาพรวม คือ การจัดการขยะตามหลักการ 3Rs (ปราศิยฉัตร บุญจวง, 2563) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเครือข่ายภายนอก การกำหนดและการนำนโยบายวิธีการจัดการขยะเหลือศูนย์ไปปฏิบัติ พฤติกรรมและแรงจูงใจในการจัดการขยะ บทบาทของพหุภาคีในการจัดการขยะ (กิตติยา โต๊ะทอง, 2565; ดำหริ กำป๋นวงษ์, 2562) ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง และการได้รับเงินสนับสนุนโครงการ (ปัทมาภรณ์ สุวรรณปักชิน และสร้อยญา ถีปอม, 2559; มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2560) นอกจากนี้ยังพบว่าทุนทางสังคม พบว่าการอาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกสาธารณะและความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ (กิตติ มีศิริ, 2559) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของชุมชน ได้ทั้ง 3 มิติ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม และ เศรษฐกิจ (ศิริวรรณ พันธุ์ยางน้อย และ จิตรรงค์ บุญรัตนสุนทร, 2562) ทั้งนี้การลดขยะต้นทางในชุมชน จะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดขยะปลายทาง โดยเริ่มต้นจากระดับชุมชนด้วยการปลูกจิตสำนึก และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจพัฒนา และแก้ไขปัญหา รวมทั้งการมีผู้นำและทีมที่ดี สามารถขับเคลื่อนให้การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไป

๑๐๒๖ ๑๖/๓/๒๕๖๕

อย่างมีประสิทธิภาพ (วงศ์วรรณ บัญวัฒน์, 2563) ซึ่งขยะมูลฝอยชุมชนที่พบในครัวเรือนที่พบมากจำแนกตามองค์ประกอบได้ 4 ประเภท ดังนี้ 1) ขยะเปียกหรือขยะย่อยสลาย ได้แก่ เศษอาหาร เศษข้าว เศษขนม 2) ขยะรีไซเคิล ได้แก่ ขวดพลาสติก ขวด แก้ว กิ่ง/ลังกระดาษ 3) ขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก ถุงใส่อาหาร และ 4) ขยะอันตราย ได้แก่ บรรจุภัณฑ์น้ำยาทำความสะอาดสุขภัณฑ์ต่างๆ (ปิยะชาติ ศิลปะสุวรรณ, 2557; ไพบุลย์ แจ่มพงษ์, 2555) จึงควรถูกนำมาจัดการอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักการ

ในบรรดาชนหลากหลายเชื้อชาติศาสนาที่รวมกันเป็นประชากรของ “กรุงเทพฯ” กลุ่มชนที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญด้วยอยู่คู่กับเมืองมาตั้งแต่ครั้งแรกเริ่มจะก่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ มีศูนย์กลางของชุมชน คือ “มัสยิด” หรือ “สุเหร่า” โดยบางชุมชนอาจต้องใช้ส่วนหนึ่งของมัสยิดเป็นที่ศึกษา เมื่อความเจริญของเมืองเริ่มขยายตัว ชุมชนมุสลิมในย่านต่างๆของกรุงเทพฯ ประสบปัญหาคล้ายกัน คือ การเติบโตของเมือง การรอกงามของตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ ทำให้หลายชุมชนกลายเป็นชุมชนหลังตึกแถวที่แออัด ระบบสาธารณูปโภคที่ไม่ได้รับการดูแล ความไม่เอื้อต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีปัญหาการจัดการขยะด้วย (ซาฮิบ สุวรรณทอง, 2558; มัสยิดดารุลอิบาดะฮ์ (คลองสามวา), 2558) สำหรับศาสนาอิสลามซึ่งว่าธรรมชาติของมนุษย์คือ “สิ่งมีชีวิตทางจิตวิญญาณ (Man is spiritual being) หรือ “มนุษย์คือสิ่งมีชีวิตทางจริยธรรม (Man is ethical being)” ระบบความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ในอิสลามเชื่อว่า มนุษย์มีความสูงส่งแตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ มโนทัศน์เรื่องโลกในฐานะที่เป็น อะมานะฮ์ (ความรับผิดชอบ) มนุษย์ซึ่งมีแก่นแท้ของความเป็นพิตราะ (ภาวะบริสุทธิ์) และเป็นคอลีฟะฮ์ (ตัวแทน) ของอัลลอฮ์บนหน้าแผ่นดิน เป็นรากฐานของจริยธรรม (ethics) เพื่อการปกป้องรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) (มุฮัมมัดอิลยาส หลญาปริง, 2564) คัมภีร์กุรอานไม่เพียงแต่ชี้ทางท่านในเรื่องหลักห้าประการของอิสลาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติศาสนกิจเท่านั้น แต่ยังได้รวบรวมความรู้ของวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ นิเวศวิทยา และสิ่งแวดล้อมด้วย (Ahmad et al., 2004) วิถีจริยธรรมและสิ่งแวดล้อมโดยเนื้อแท้แล้วเป็นวิถีทางจริยธรรมของมนุษย์ โลกทัศน์และ ระบบคิดอิสลามอันมีรากฐานทางจริยธรรมที่แข็งแกร่ง สามารถเป็นแหล่งความรู้ ระบบคิด และระบบมาตรฐาน ความรับผิดชอบทางจริยธรรมเพื่อเป็นรากฐานในการขับเคลื่อนการแก้ไขวิกฤติดังกล่าว การฟื้นฟูโลกทัศน์ และความหมายของมนุษย์ในระบบคิดอิสลามจะทำให้ การปกป้องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่เป็นเพียงวาทกรรม หากแต่จะสร้างทางออกต่อปัญหาดังกล่าวได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน (มุฮัมมัดอิลยาส หลญาปริง, 2564) มนุษย์ทุกคนมีภารกิจและหน้าที่ต้องรับผิดชอบและร่วมมือกันในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างทะนุถนอม ใช้อย่างระมัดระวัง ประหยัดและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งต้องปกป้องดูแลบำรุงรักษา อนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ในสภาพที่ดีตลอดชั่วอายุขัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ในทุกด้านทุกระดับ และเอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเกิด ความสุขสันติของมนุษยชาติอย่างแท้จริง (Ahmad et al., 2004; Mahama, 2010; Samaun, 2013) จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อมตามแนวทางจริยศาสตร์อิสลามแสดงถึงความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อมและความ สมดุล เป็นพลังเคลื่อนไหวอันทรงอำนาจที่สุดใน การต่อสู้กับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมรอบด้านที่กำลังคุกคามความอยู่รอด ปลอดภัยของมนุษย์ในทุกๆระดับ (วงจันทร์

นอแลม ๑๖๓๓๓

นุ่นคง และ กิติยา โต๊ะทอง, 2560) และเนื่องจากมัสยิดเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติศาสนกิจทำให้ได้พบปะพูดคุยปรึกษาแลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา ทั้งนี้มัสยิดยังเป็น สถาบันที่สำคัญในการปลูกฝังความศรัทธาและส่งเสริมให้คนในชุมชนมีจริยธรรมและสิ่งที่สำคัญ ที่สุดคือ ศักยภาพของอิหม่าม ซึ่งอิหม่ามเป็นผู้นำที่มีบทบาททางสังคม โดยประยุกต์ใช้หลักคำสอน ศาสนาจากพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนา ผู้นำหรืออิหม่าม เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้คนในชุมชนเชื่อถือ ไว้วางใจและปฏิบัติตามแบบอย่างผู้นำ (ระพีพรรณ มุหะหมัด, 2556) ดังปรากฏโครงการที่สร้างการมีส่วนร่วมระหว่าง มัสยิด บ้าน ชุมชนสามารถเป็นต้นแบบในการรณรงค์ให้ความรู้ด้านการจัดการขยะต้นทางตั้งแต่ครัวเรือน การจัดการขยะกลางทางเป็นการคัดแยกขยะที่มีมูลค่าไว้ขาย เป็นการเพิ่มช่องทางการเรียนรู้การคัดแยกขยะ โดยมีผู้นำศาสนาโต๊ะอิหม่ามสามารถเชื่อมโยงการสอนหลักศาสนากับการจัดการขยะได้ (ไทยโพสต์, 2562)

ตัวอย่างผลงานที่ได้รางวัลเป็นที่ประจักษ์ จากความเข้มแข็งของชุมชนมุสลิมที่ร่วมมือกับภาคส่วนราชการ เอกชนต่างๆ ในด้านสิ่งแวดล้อม หากยึดจากจำนวนมัสยิดทั้งหมดในกรุงเทพมหานครตามที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (2565) ระบุมีจำนวน 193 แห่ง (จดทะเบียน 185 แห่ง และไม่จดทะเบียน 8 แห่ง) ยังพบว่ามีจำนวนที่เป็นต้นแบบการใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนน้อยมาก ตัวอย่างเช่น

ปี 2550 ชุมชนในเครือข่ายมัสยิดกมลอิสลาม ได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว ครั้งที่ 9 ประจำปี 2550 (สถาบันลูกโลกสีเขียว, 2563)

ปี 2560 กรุงเทพมหานครได้มอบรางวัล “คนรักษ์คลอง รวมกัน เราทำได้” ให้แก่ชุมชนโดยรอบมัสยิดมาลุลือบาเดห์ ในด้านยึดถือการพัฒนาอย่างยั่งยืน ชุมชนวัดลาดบัวขาว-สุเหร่าซีรอ ชุมชนโดยรอบสุเหร่าแสนแสบ และชุมชนสุเหร่าทรายกองดิน ในด้านอาสาเครือข่ายความร่วมมือ ชุมชนโดยรอบมัสยิดเกาะขุนเณร และชุมชนโดยรอบมัสยิดอิติฮาร์ด ในด้านจุดประกาย สร้างสรรค์ มุ่งมั่นพัฒนา (MToday, 2560)

ปี 2563 การไฟฟ้านครหลวงได้รับรางวัล Great Practice ประเภท Emerging market ในเวที Global Corporate Sustainability Awards : GCSA 2020 ประเทศไต้หวัน จากโครงการพัฒนาชุมชนสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กรณีชุมชนคอยรูตตี๊กว่า) (สยามรัฐออนไลน์, 2563)

ปี 2565 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำโครงการชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) มีชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 35 แห่ง ผ่านการคัดเลือกโครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) โดยปรากฏชุมชนมุสลิมขนาดกลาง 2 แห่ง คือ ชุมชนแผ่นดินทองคอยรูตตี๊น เขตหนองจอก มีความเกี่ยวข้องกับมัสยิดคอยรูตตี๊น (ลำตันกล้วย) และชุมชนซอยวัดม่วงแควมัสยิดฮารูน เขตบางรัก (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565)

การดำเนินการของโครงการนี้จึงมุ่งไปที่กลุ่มชุมชนมุสลิมที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัดการขยะเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่อิหม่าม หรือผู้นำชุมชนมุสลิม นำไปปฏิบัติต่อไป จนถึงการร่างแนวปฏิบัติที่ดีให้สร้างสรรค์โครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะที่มีแกนนำที่เข้มแข็ง เครือข่ายที่เกื้อกูลกันในสังคมมุสลิมด้วยกัน ทั้งทั้งกรุงเทพมหานคร

4. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้างคู่มือในการดำเนินการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ของชุมชนแผ่นดินทองคอยุดดิน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ)
- 2) เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม 5 ชุมชน ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ด้วยการเรียนรู้ผ่านชุมชนต้นแบบ
- 3) เพื่อพัฒนาแผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ประจําสมัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (ฉบับร่าง)

5. การสะสม/บ่งชี้ องค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรม

องค์ความรู้ที่เป็นต้นแบบในการถ่ายทอด เพื่อให้เกิดการดำเนินการในลักษณะของเครือข่ายเชิงพื้นที่ คือ

- 1) เอกสารคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ของหน่วยงานที่เผยแพร่ของภาครัฐและเอกชน เป็นพื้นฐานของหลักการในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม เฉพาะเรื่องการจัดการขยะที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ความรู้พื้นฐานเพื่อเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ และไม่ขัดกับหลักของศาสนาอิสลาม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการใช้เป็นคู่มือสำหรับชาวมุสลิมโดยเฉพาะ
- 2) องค์ความรู้ของชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในโครงการชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ของแนวคิดความเป็นมา ข้อจำกัด แนวทางในการดำเนินงาน ที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

๑๓๐๓ ๑๓๓๖๘

คู่มือเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ของหน่วยงานที่เผยแพร่ของภาครัฐและเอกชน

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). คู่มือชุมชนปลอดขยะ Zero Waste. พิมพ์ครั้งที่ 1. <https://greendigitalibrary.deqp.go.th/book-detail/1075>

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. https://datacenter.deqp.go.th/media/images/9/F7/CBM_การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน_For_Web.pdf

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2563). การจัดการขยะที่ต้นทาง. พิมพ์ครั้งที่ 1.

https://eservice.deqp.go.th/media/details?media_group_code=10&media_type_id=7&media_id=2448&fbclid=IwAR0warl1DMMAz1YwaBltwqucOaPDL7bpeuD_odTH4Gg1hqccq75-8F69ZHlg

ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2562). GO ZERO WASTE: ชีวิตใหม่ไร้ขยะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. มิซชั่น อินเทอร์เน็ต พรินท์: กรุงเทพฯ.

สถาบันวิจัยระบบสุขภาพภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (สวรส.ภาคใต้ มอ.). (2552). อิสลาม...วิถีแห่งชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. โฟ-บาร์ค: สงขลา.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562).

Circular Economy เศรษฐกิจหมุนเวียน...ที่ทุกคนควรรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1.

<https://www.mhesi.go.th/images/STBookSeries/BS003CircularEconomy.pdf>

ส่วนส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 ลำปาง กรมควบคุมมลพิษ กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2564). คู่มือสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “การจัดการขยะมูลฝอย
ชุมชนอย่างครบวงจร”. พิมพ์ครั้งที่ 1.

<http://www.reo02.mnre.go.th/attachment/iu/download.php?WP=qUlcNktjpQlgZKqCGWOghJstqTgcWat2pQAqAplGQAqG2rDqYyc4Uux>

สำนักเทคโนโลยีน้ำและสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2560). คู่มืออุตสาหกรรมสีเขียว: เกณฑ์การ
รับรองและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมสีเขียว. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรมโรงงานอุตสาหกรรม:
กรุงเทพฯ.

สำนักบริหารจัดการกากอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2555). คู่มือ 3Rs กับการจัดการของเสียภายใน
โรงงาน. http://webintra.diw.go.th/iwmb/form/iwd040_ผนวก%20ค_คู่มือ3Rs.pdf

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2563). วิถีชุมชน คนสร้างนวัตกรรมจัดการอนามัย
สิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 1. สามเจริญพาณิชย์: กรุงเทพฯ.

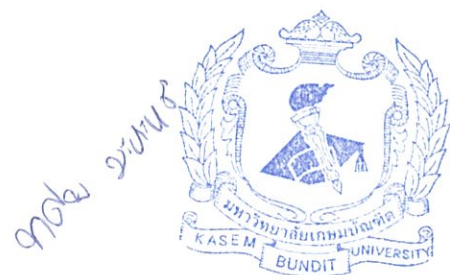
เอสซีจี. (2563). Waste to Wealth ... เงินทองจากกองขยะ ถอดบทเรียนการจัดการขยะตามหลักเศรษฐกิจ
หมุนเวียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. <https://www.scg.com/ebook-watse-to-wealth/>

Citizen consumer and civic Action Group (CAG). (2020). ZERO WASTE CITY MANUAL: A Toolkit to
Establish City and Community Zero Waste Systems. <https://www.no-burn.org/resources/zero-waste-city-manual-a-toolkit-to-establish-city-and-community-zero-waste-systems/>

6. องค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรม จากการจัดการความรู้ที่จะนำไปถ่ายทอดเพื่อการใช้ประโยชน์ให้แก่ กลุ่มเป้าหมาย

องค์ความรู้จากผลงานการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) มาจากชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนอง
จอก (มัสยิดคอยรุดดิน (ลำต้นกล้วย)) และผสมผสานองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับทางวิชาการในคู่มือประเภทต่างๆเกี่ยวกับ
การกำจัดขยะที่เหมาะสม และการลดก๊าซเรือนกระจกที่เข้าใจง่าย ไปสื่อสาร ต่อยอด ได้ถูกต้องตามเป้าประสงค์ กับ
กลุ่มผู้นำศาสนาหรือผู้นำชุมชนอิสลาม ที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ใกล้เคียงกัน เพื่อความยั่งยืน และเครือข่ายระยะใกล้
เคียงกัน เพื่อสร้างความมั่นคง และยั่งยืน

องค์ความรู้จากการจัดการเครือข่าย การต่อยอด และการพัฒนาโครงการการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero
Waste) จากแต่ละกลุ่มคนที่เข้าร่วมโครงการ ถอดบทเรียนจากองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริง ไปสู่การร่างแนว
ปฏิบัติที่ดีในการขยายผลให้ทั่วจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดดร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร
เพื่อสร้างแกนนำที่แข็งแกร่ง สานต่อนโยบายตามความสามารถ และบริบทพื้นที่

7. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตขององค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) มาจากชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก (มัสยิดคอยรุดดิน (ลำตันกล้วย))

ขอบเขตของพื้นที่ที่รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นกลุ่มผู้นำชุมชนมุสลิม หรืออิหม่ามประจำมัสยิด ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เป็นการเรียนรู้เพื่อนำไปปฏิบัติต่อยอดตามความเหมาะสมในบริบทของพื้นที่

ขอบเขตของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียสำหรับร่างแผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ประจำมัสยิดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินการที่เหมาะสมตามหลักการทางศาสนา เพื่อขยายผลไปเป็นแนวทางปฏิบัติให้ผู้นำชุมชน และผู้นำทางศาสนาประจำมัสยิดทั่วกรุงเทพมหานคร

8. กลุ่มเป้าหมาย

8.1 รูปแบบ วิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาเป็นกลุ่มชุมชนมุสลิม กรุงเทพฯ ซึ่งผลจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ในเชิงพื้นที่ระหว่างชุมชนต้นแบบการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) แล้วนำมาขยายผลในพื้นที่ชุมชนมุสลิมของตนเองในการทำโครงการที่เน้นการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) ที่เหมาะสมกับบริบทตนเอง โดยภาพรวมของผลลัพธ์ที่ได้จะนำไปสู่การร่างแนวปฏิบัติที่ดีขยายผลให้ทั่วกรุงเทพฯ โดยคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร มีส่วนสำคัญในการผลักดันอย่างเป็นรูปธรรมได้

ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก (มัสยิดคอยรุดดิน (ลำตันกล้วย)) เป็นชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ในระดับที่ผ่านเกณฑ์ในระดับมาตรฐาน จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นชุมชนมุสลิมที่อยู่ในพื้นที่เขตหนองจอก

แผนที่มัสยิดคอยรุดดิน (ลำตันกล้วย)

กลุ่มตัวอย่างที่ของการวิจัยในรูปแบบของการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยจะเน้นให้เป็นพื้นที่เดียวกับชุมชนต้นแบบ เพราะลักษณะของบริบทเชิงพื้นที่ สิ่งแวดล้อม การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต ทำให้ประโยชน์ของการถ่ายทอดองค์ความรู้นำไปใช้มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง พร้อมทั้งรูปแบบและความแข็งแกร่งเครือข่ายในเชิงพื้นที่ในการประสานงาน ช่วยเหลือให้คำปรึกษา พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ระหว่างกัน จึงเลือกการกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่เขตหนองจอกโดยเฉพาะ เพื่อประโยชน์ดังที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งเขตหนองจอกนี้ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน การนับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 75% (สำนักงานเขตหนองจอก, 2562) โดย 47 มัสยิด ในเขตหนองจอก อยู่ในการดูแลของเขตพื้นที่ที่ 5 ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เป้าหมายจำนวนของผู้ที่เข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในโครงการวิจัยนี้ยึดจากมัสยิดเป็นที่ตั้งเนื่องจากต้องการมุ่งไปสู่นโยบายในแนวทางปฏิบัติเชิงขยายผลในอนาคตให้ทั่วกรุงเทพฯ ให้เกิดจากผู้นำทางศาสนา แต่ละมัสยิด จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการนำร่อง 5 ตัวอย่าง ทั้งนี้ให้ผู้เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ และระยะห่างกับชุมชนต้นแบบเป็นหลัก เขตหนองจอกแบ่งหน่วยการปกครองย่อยออกเป็น 8 แขวง ได้แก่ กระทุ่มราย หนองจอก คลองสิบ คลองสิบสอง โคกแฝด คู่งเหนือ ลำผักชี และลำต้อยติ่ง โดยหัวหน้ามัสยิดเขตพื้นที่ 5 ดูแลเขตหนองจอกจำนวน 47 มัสยิด โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำชุมชนนำร่อง 5 ชุมชน/มัสยิด จากทั้งหมด โดยยึดความใกล้เคียงของมัสยิดที่ตั้งกับชุมชนต้นแบบเป็นหลัก และความสมัครใจ ซึ่งมีรายนามมัสยิดในเขตหนองจอกที่มีโอกาสในการเข้ารับการคัดเลือกเป็นชุมชนนำร่องทั้ง 47 แห่ง ดังนี้

มัสยิดดารูนมูอิบปิน (สนามกลางลำ)	แขวงคู่งเหนือ	เขตหนองจอก
มัสยิดนุรุลอิสลาม (บ้านนาดับ)	แขวงโคกแฝด	เขตหนองจอก
มัสยิดนุรุลลอห์ (ลำโหล)	แขวงลำต้อยติ่ง	เขตหนองจอก
มัสยิดนุรุลสละลาม (กุโบร์โต๊ะเยาะห์)	แขวงโคกแฝด	เขตหนองจอก
มัสยิดอัลยามิมะห์ (ลำอิ้ว)	แขวงโคกแฝด	เขตหนองจอก
มัสยิดคอยรุดดีกัว (ลำไทร)	แขวงโคกแฝด	เขตหนองจอก
มัสยิดคอยรุดดีน (ลำต้นกล้วย)	แขวงโคกแฝด	เขตหนองจอก
มัสยิดฮาซานุดดีน (ศาลาแดง)	แขวงหนองจอก	เขตหนองจอก
มัสยิดนุรุดดีน (บ้านเกาะคลอง 13)	แขวงหนองจอก	เขตหนองจอก
มัสยิดอินดาร์ลูมินา (หะยีมินา)	แขวงกระทุ่มราย	เขตหนองจอก
มัสยิดอัลฮุสนา (เจียรดับ)	แขวงหนองจอก	เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์ลุณามิม (สุหร่าใหม่)	แขวงหนองจอก	เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์ลุณามิม (คูขวาง)	แขวงคู่งเหนือ	เขตหนองจอก

มัสยิดดารุสสลาม (บาหฺยัน)	แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก
มัสยิดย้าอูลิควาน (ลำมตะนอย)	แขวงลำต้อยตั้ง เขตหนองจอก
มัสยิดอัลเอียะซาน (ลำเจดีย์)	แขวงคู้ฝ่งเหนือ เขตหนองจอก
มัสยิดดารุลอะมาน (ลำต้อยตั้ง)	แขวงลำต้อยตั้ง เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์รูซซุนนี (กระท่อมราย)	แขวงหนองจอก เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์รูลน้าฮีม (แบนชะโด)	แขวงคู้ฝ่งเหนือ เขตหนองจอก
มัสยิดนูรุลกอติม (ลำต้อยตั้ง)	แขวงลำต้อยตั้ง เขตหนองจอก
มัสยิดฟาลาฮ (คลองแก้ว)	แขวงคลองสีบ เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์รูลกอนี (โตะนิล)	แขวงกระท่อมราย เขตหนองจอก
มัสยิดสะพีรุสซาลาม (คลองสีบ)	แขวงคลองสีบ เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์รูลมูกร้อดรอบิน (ลำหิน)	แขวงคู้ฝ่งเหนือ เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์รูนาซีฮะห์ (ลำแขก)	แขวงลำฝักชี เขตหนองจอก
มัสยิดอัลฮิตายะห์ (ลำบุหรีพวง)	แขวงคลองสีบ เขตหนองจอก
มัสยิดนูรุลยะกิน (ท่าไข่)	แขวงกระท่อมราย เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์รูฮาซ่านัย (คลองสีบเอ็ด)	แขวงคลองสีบ เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์รูซออลีฮีน (คลองสอง)	แขวงลำต้อยตั้ง เขตหนองจอก
มัสยิดเนี้ยะมาตุ้ลมักบูลีน (แบนใหญ่)	แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก
มัสยิดยะมีอูลุมุตตะกิน (ลำหินใต้)	แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก
มัสยิดซออลีอูลุมุสลิมีน (ลำต้นกล้วย)	แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก
มัสยิดดาร์รูลคอยรอด (เจียรดับ)	แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก
มัสยิดบิตาย่าตุ้ลฮิตายะห์ (คลองสีบสี่)	แขวงคลองสีบสอง เขตหนองจอก
มัสยิดซอลาฮุดดีน (รร.ศาสนศึกษา)	แขวงหนองจอก เขตหนองจอก

8.2 พื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย และจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

ลำดับ	หน่วยงาน/องค์กร (สืบค้นหรือกรอกเองได้)	กลุ่มวิชาชีพ/ชุมชน/สหกรณ์/ศูนย์/กลุ่มเกษตรกร/หมู่บ้าน/อื่นๆ (dropdownให้เลือก)	ชื่อ กลุ่มวิชาชีพ/ชุมชน/สหกรณ์/ศูนย์/กลุ่มเกษตรกร/หมู่บ้าน/อื่นๆ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ภาค	จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่รับการถ่ายทอด (คน)	องค์ความรู้
1			ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุด้ดิน เขตหนองจอก (มัสยิดคอยรุด้ดิน (ลำต้นกล้วย))	6	โคกแฝด	หนองจอก	กทม.	กลาง	10	
2		ชุมชนใกล้มัสยิดในเขตหนองจอก							40	

9. เอกสาร/งานวิจัยอ้างอิงทางวิชาการเกี่ยวกับโครงการ

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). 80 วิถีลดโลกร้อน. พิมพ์ครั้งที่ 1. STUDIO NHOKBANN: กรุงเทพฯ.

กรุงเทพมหานคร. (2558). แผนแม่บทกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.2556-2566. รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร.

<http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER9/DRAWER021/GENERAL/DATA0000/00000703.PDF>

กิตติ มีศิริ. (2559). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนเขตไพเราะ 3,4,5 เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กิตติยา โต๊ะทอง. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะของชุมชน ในเขตเมือง กรณีศึกษา ชุมชนมัสยิดสุวรรณภูมิ เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีรับใช้สังคม. 8(1), 147-162.

เกษร เขียวผึ้ง. (2563). การบริหารจัดการขยะรีไซเคิลพื้นที่เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ภายใต้นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี พ.ศ.2558 – 2562. การศึกษาอิสระ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง: กรุงเทพฯ.

ชาธิป สุวรรณทอง. (2558, 6 พฤศจิกายน). ชุมชนมุสลิม อีกแรงที่ร่วมสร้างกรุงเทพฯ. กรุงเทพธุรกิจ. <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/674660>

คำหริ กำปันวงษ์. (2562). การจัดการขยะเหลือศูนย์โดยการมีส่วนร่วมของพหุภาคี เขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 9(3), 236-244.

ไทยโพสต์. (2562, 17 สิงหาคม). อีหม่าม-ผู้นำ“ศรัทธา”เปลี่ยนเป็น“ปัญญา” ใช้หลัก SDG ขจัดความยากจน. <https://www.thaipost.net/main/detail/43750>

ธนพร กองสัมฤทธิ์. (2563). การประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการของเสียชุมชน ของเทศบาลนครปากเกร็ด. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ปราศิยฉัตร บุญจวง. (2563). กองทุนธนาคารขยะเพื่อชีวิตกับการให้สวัสดิการชุมชนกรณีศึกษา : หมู่บ้านบะแค ที่ได้รับรางวัลซีโร่เวส (Zero Waste) อันดับที่ 1 ในเขตเทศบาลตำบลเวียงใหญ่ อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 6(2), 129-147.
- ปวีณา พาณิชนพิเชฐ. (2560). การลดก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะมูลฝอย. องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน).
http://conference.tgo.or.th/download/tgo_or_th/Article/2017/Waste_GHGgs.pdf
- ปัทมาภรณ์ สุวรรณปกจีน และสร้อยญา ถีปอม. (2559). การศึกษาการจัดการมูลฝอยที่ประสบความสำเร็จของชุมชนต้นแบบ กรณีศึกษาชุมชนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 9(2), 17-25.
- ปิยชาติ ศิลปสุวรรณ. (2557). ขยะมูลฝอยชุมชน ปัญหาใหญ่ที่ประเทศกำลังเผชิญ. จุลสารสำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 4(7).
- ปิยรัตน์ วงศ์จุมมะลี และ รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์. (2560). ของเสียเหลือศูนย์ (Zero Waste): แนวคิดและหลักการสู่สังคมปลอดขยะ. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ (Proceedings) การสัมมนาเครือข่ายนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ครั้งที่ 16 ประจำปีการศึกษา 2559 ระหว่างวันที่ 29-30 มิถุนายน พ.ศ.2560.
- ปิยะ นาควัชร. (2562). ตัวแบบสมการโครงสร้างการพัฒนาย่างยั่งยืนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนปลอดขยะ ต้นแบบของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. วารสารวิชาการ Veridian E –Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 12(4), 1494-1511.
- ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2555). การใช้ประโยชน์และการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนประชาชน ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา: กรุงเทพฯ.
- ภคพล ประดิษฐ์บาทูกา. (2555). การประเมินความสำเร็จโครงการการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชนพร้อมใจพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร. การคนควาอิสระ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ : กรุงเทพฯ.
- มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2560). Chiang Rai Zero Waste. ล็อคอินดีไซน์เวิร์ค: เชียงใหม่.
- มัสยิดดารุ้ลอิบาดะฮ์(คลองสามวา). (2558). ความเป็นมามุสลิมในประเทศไทย ประชากรมุสลิมในประเทศไทย อิสลามในกรุงเทพ มาจากไหน. หนังสืออนุสรณ์ชุมชน มัสยิดดารุ้ลอิบาดะฮ์(คลองสามวา)
www.islammore.com
- มุฮัมหมัดอิลยาส ญาปริง. (2564). พื้นฟูมาตรฐานทางจริยธรรมอิสลาม: คุณูปการของอิสลามในการแก้ไขวิกฤติสิ่งแวดล้อมและความท้าทายในการบรรลุสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs). วารสารอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 12(2), 85-98.
- ระพีพรรณ มุหะหมัด. (2556). อิสลามกับการพัฒนาย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดกมาลุอิสลาม คลองแสนแสบ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

๑๐๖๖ ม.พัน๖๑

- วงจันทร์ นุ่นคง และ กิตติยา โต๊ะทอง. (2560). จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม ตามแนวทางจริยศาสตร์อิสลาม. วารสาร
วิทยาศาสตร์บูรพา. 22(3), 205-221.
- วงศ์วรรณ บุญวัฒน์. (2563). การจัดการปัญหาขยะในชุมชนแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนต้นแบบนำร่องการจัดการ
ขยะต้นทาง “ชุมชนบ้านม่วงหวาน (มัสยิดชาฮุสซูดาร์)” ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ. 7(1), 116-134.
- วัฒนณรงค์ มากพันธ์ และ สมพงษ์ โอทอง. (2563). ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะมูลฝอย
กรณีศึกษา : พื้นที่ฝั่งกลบเทศบาลนครนครศรีธรรมราช. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 28(11), 2064-
2073.
- วิเชษฐ พูลทรัพย์. (2563). การประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนในจังหวัดชลบุรีที่
บริหารจัดการโดยองค์การจัดการน้ำเสีย. วิทยานิพนธ์. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), คณะ
พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริวรรณ พันธุ์น้อย และ จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร. (2562). แนวทางการส่งเสริมชุมชนปลอดขยะบ้านหัวช้าง
ตำบลยางน้อย อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม. วารสารสังคมภิวัตน์. 10(2), 76-85.
- สกุณา คงจันทร์, พระวุฒิชัย มหาสทโท (เสียงใหญ่), เทิดศักดิ์ ดวงปันสิงห์, แทนรัฐ สุจารี และ ภักดี โพธิ์สิงห์.
(2564). รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนอย่างครบวงจร. วารสารปัญญา. 28(2), 137-153.
- สถาบันลูกโลกสีเขียว. (2563, 8 กันยายน). ผลงานรางวัลลูกโลกสีเขียว.
<https://pptweb10.pptplc.com/greenglobeinstitutewebsite/Frontend/Content.aspx?ContentID=28f20571-a3a1-49a4-a3e7-ad9893071f9f>
- สยามรัฐออนไลน์. (2563, 2 ธันวาคม). MEA คิวรางวัลระดับสากล Great Practice โครงการพัฒนาสู่ความยั่งยืน.
<https://siamrath.co.th/n/201483>
- สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร. (2565). รายชื่อมัสยิด.
<https://masjid.islamicbangkok.or.th/>
- สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. (2565, 22 มิถุนายน). 35 ชุมชนในกรุงเทพฯ ผ่านการคัดเลือกชุมชนปลอดขยะ
Zero Waste ประจำปี 2565 รอบที่ 1.
<https://webportal.bangkok.go.th/environmentbma/page/sub/6671/ข่าวประชาสัมพันธ์/0/info/293450/35-ชุมชนในกรุงเทพฯ-ผ่านการคัดเลือกชุมชนปลอดขยะ-Zero-Waste-ประจำปี-2565-รอบที่-1>
- สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. (2556). คู่มือแนวทางจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน. มาตาการ
พิมพ์: กรุงเทพฯ.
- องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน). (2561). คู่มือการคำนวณปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจก
สำหรับโครงการภาคพลังงาน และของเสีย. พิมพ์ครั้งที่ 1.
- อรชร นิมาจารย์, ฐิติมา นันใจคำ และ สุขสมาน สังโยคะ. (2559). การปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สาขาวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์. 17(2), 230-242.

9016 9111

- โอกามา จำแกะ, ธวชินี ลาลิน, กรรณิกา อุตสาสาร, จำเนียนน้อย สิงห์รักษ์, และ ชลกานดาร นาคทิม. (2564). ทุนทางสังคมกับการจัดการขยะมูลฝอยแบบชุมชนมีส่วนร่วม ของเทศบาลตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 22 กุมภาพันธ์ 2564. 290-301.
- Ahmad, A., Hashim, M. H. A. & Al Hachim, G. (2004). Islam and the Environmental Crisis [อิสลามกับวิกฤตสิ่งแวดล้อม] (บรรจง บินกาซัน, ผู้แปล; พิมพ์ครั้งที่ 1).
- Anuardo, R. G., Espuny, M., Costa, A. C. F. & Oliveira, O. J. (2022). Toward a cleaner and more sustainable world: A framework to develop and improve waste management through organizations, governments and academia. Heliyon. 8, e09225.
- Awogbemi, O., Von Kallon, D. V. & Bello, K. A. (2022). Resource Recycling with the Aim of Achieving Zero-Waste Manufacturing. Sustainability. 14, 4503.
- Bogusz, M., Pejas M. R., Krasnodębski, A. & Dziekański, P. (2021). The Concept of Zero Waste in the Context of Supporting Environmental Protection by Consumers. Energies, 14, 5964.
- Hamid, S., Skinder, B. M. & Bhat, M. A. (2020). Zero Waste: A Sustainable Approach for Waste Management. Chapter 8 in Innovative Waste Management Technologies for Sustainable Development, IGI Global, pp. 134–155.
- Havel, M., Moňok, B., Stoykova, I., Bendere, R., Tömöri, B. & Popelková, J. (2006). Zero Waste as Best Environmental Practice for Waste Management in CEE Countries. International POPs Elimination Project.
- Hogland, W., Kaczala, F., Jani, Y., Hogland, M. & Bhatnagar, A. (2014). Beyond the Zero Waste Concept. Linnaeus ECO-TECH 14, Kalmar, Sweden November 24-26, 2014.
- Lee, R. P., Meyer, B., Huang, Q. & Voss, R. (2020). Sustainable waste management for zero waste cities in China: potential, challenges and opportunities. Clean Energy. 4(3), 169–201.
- MToday. (2560, 20 กุมภาพันธ์). กทม. มอบรางวัลชุมชนรักษาดวงใจ-ชุมชนสุเหร่าแสนเสบ, ซีโร, ทรายกอดิน รับผิดชอบ. <https://www.mtoday.co.th/5759>
- Pothimamaka. J. (2008). Community Learning Process: A Model of Solid Waste Reduction and Separation. EnvironmentAsia. 2, 43-48.
- SET SOCIAL IMPACT. (2564). เป้าหมายในการลดก๊าซเรือนกระจกของทั่วโลกและประเทศไทยเป็นอย่างไร. <https://www.carethebear.com/article/detail/15>
- Zaman, A. U. (2015). A comprehensive review of the development of zero waste management: lessons learned and guidelines. Journal of Cleaner Production. 91, 12-25.

นอบ นันทนพ

10. การตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มีการตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญา และ/หรือ สิทธิบัตรที่เกี่ยวข้อง
- ตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว ไม่มีทรัพย์สินทางปัญญา และ/หรือ สิทธิบัตรที่เกี่ยวข้อง
- ตรวจสอบทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว มีทรัพย์สินทางปัญญา และ/หรือ สิทธิบัตรที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 แผนงาน

1. แผนการดำเนินงาน

ปี (งบประมาณ)	กิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ผลผลิตที่จะส่งมอบ	ร้อยละของ กิจกรรมในปีงบประมาณ	การประเมินผลความสำเร็จ
2566	1. การประมวลผลองค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน และเตรียมการเป็นแหล่งความรู้ให้กรอบรม ของชุมชนแผ่นดินทองคอรุดตีน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ)													คู่มือองค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ของชุมชนมุสลิมต้นแบบ 1 ฉบับ	10	คู่มือองค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ของชุมชนมุสลิมต้นแบบ 1 ฉบับ
2566	2. การถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์ จากชุมชนแผ่นดินทองคอรุดตีน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ)													ศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการขยะให้เป็นศูนย์	30	ผู้เข้าร่วมโครงการ 1) ชุมชนการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ต้นแบบ 1 ชุมชน 2) ชุมชนเครือข่ายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ 5 ชุมชน (30 คน)
2566	3. โครงการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ เจริญปฏิบัติ													โครงการจัดการขยะให้เป็นศูนย์	30	1) โครงการจัดการขยะให้เป็นศูนย์โดยศูนย์ต้นแบบ 1 โครงการ 2) โครงการจัดการขยะให้เป็นศูนย์โดยชุมชนเครือข่าย 5 โครงการ
2566	5. การจัดประชุมวางนโยบายการนำเสนอ เพื่อให้คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร เห็นความสำคัญนำไปสู่นโยบายเชิงปฏิบัติการ													ข้อมูลการนำเสนอ เจริญแนวทางการปฏิบัติ	10	เอกสารนำเสนอการประชุม 1 ชุด ตามมติแนวทางการนำเสนอของที่ประชุม
2566	4. แผนงาน แนวปฏิบัติ และนโยบาย (ร่าง) การจัดการขยะให้เป็นศูนย์													แผนงาน แนวปฏิบัติ และนโยบาย (ร่าง) การจัดการขยะให้เป็นศูนย์	10	แผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบาย (ร่าง) การจัดการ

กมล

อ.อภ

2. การได้รับทุนอุดหนุนกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ภายใต้โครงการ

 ไม่เคย เคย (กรุณารอกรายละเอียดตามความเป็นจริง)

3. รูปแบบ/กระบวนการ/แผนงานการนำส่งองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมสู่กลุ่มเป้าหมาย

1) ประมวลองค์ความรู้ต่างจากคู่มือของกรม องค์กร และกระทรวงต่างๆ ที่เป็นแนวทางมาตรฐานของการจัดการขยะทั้งระบบ ในการจัดการขยะแต่ละประเภท เพื่อเป็นแนวทางในการใช้องค์ความรู้หลักเป็นแกน แล้วประมวลหาความเชื่อมโยงการจัดการขยะ กับก๊าซเรือนกระจก คาร์บอนซีโร SDG เพื่อเตรียมความพร้อมด้านองค์ความรู้ทางวิชาการสู่ชุมชนในรูปแบบความเชื่อมโยงกับการจัดการขยะเดิม

2) ถอดองค์ความรู้ จากการปฏิบัติงานผู้นำโครงการ/ผู้นำชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก จากการได้รับเป็นชุมชนมุสลิม ที่เป็นชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ประจำปี 2565 โดยดำเนินการถอดหาแนวปฏิบัติที่ดี ของกระบวนการจัดการขยะเป็นศูนย์ตั้งแต่ความเป็นมา การดำเนินโครงการ จนถึงการได้รับรางวัล

3) สร้างบทเรียนร่วมกับผู้นำโครงการ/ผู้นำชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก เพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้จากข้อ 1 และ 2 โดยกำหนดการเรียนภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎีควบคู่กัน ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งตั้งเป้าหมายให้ชุมชนต้นแบบเป็นศูนย์ขององค์ความรู้เพื่อการศึกษางานในอนาคตด้วย

4) ดำเนินการประสานงานกับมัสยิดที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับชุมชนต้นแบบ ผ่านทางคณะกรรมการอิสลาม กรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากความสมัครใจและระยะห่างจากพื้นที่ชุมชนต้นแบบ เป็นหลัก 5 ชุมชนนำร่อง

5) ดำเนินการจัดการถ่ายทอดองค์ความรู้จัดการขยะให้เป็นศูนย์ จากชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ) ตามแนวทางที่ออกแบบไว้ในข้อที่ 3

6) 5 ชุมชนนำร่อง ทำองค์ความรู้ไปปฏิบัติสร้างโครงการจริงในพื้นที่ของตนเอง โดยเริ่มจากการสร้างแผนที่เดินดินเกี่ยวกับจุดการทิ้งขยะเพื่อรอเก็บ แล้วสำรวจ ประเมินปริมาณของขยะในชุมชน จนออกแบบการดำเนินโครงการในพื้นที่ตนเอง

7) ติดตามความคืบหน้าและการให้ความช่วยเหลือด้านให้คำปรึกษาจากชุมชนต้นแบบ โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และสำรวจ ทุก 1 เดือน หลัง 6 เดือน 5 ชุมชนนำร่องรายงานการปฏิบัติงานโดยใช้แบบฟอร์มตามการส่งเสนอเป็นชุมชนปลอดขยะของ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8) ผู้วิจัยถอดบทเรียนของโครงการ 5 ชุมชนนำร่องที่ให้เครือข่ายเป็นผู้สนับสนุน ร่วมกับถอดบทเรียนโครงการของชุมชนต้นแบบในการเป็นผู้สนับสนุนหลักของเครือข่าย แล้วนำเสนอให้ผู้นำโครงการ/ผู้นำชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก และคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร พิจารณา และวิพากษ์ผลการดำเนินโครงการ

9) ผู้วิจัยประชุมวางแผนการนำเสนอ เพื่อประชุมร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครนำไปสู่นโยบายเชิงปฏิบัติการ

10) ผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร ร่างแผนแนวการปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการขยะเป็นศูนย์ โดยให้อิหม่ามประจำมัสยิดทั่วกรุงเทพมหานคร นำไปใช้ในเชิงนโยบายขยายผล

11) จัดประชุมเสนอโครงการวิจัย และผลของการถอดบทเรียนการจัดการขยะเป็นศูนย์ สำหรับชุมชนมุสลิม เพื่อความยั่งยืน

12) เขียนรายงาน และบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ ประโยชน์ในการอ้างอิง และขยายผลไปพื้นที่อื่นๆ

4. แผนการประชุมเพื่อวิพากษ์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ/หรือการหาหรือความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

วิพากษ์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	หน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงาน	หน่วยงานที่จะนำแผนงาน/องค์ความรู้ของงานไปใช้ประโยชน์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้ประโยชน์	สถานที่ในการดำเนินการ	จำนวนครั้ง	จำนวนผู้ที่จะเข้าร่วม
นโยบายเชิงพื้นที่เฉพาะเขตหนองจอก	ชุมชนแผ่นดินทองคอยรดดินเขตหนองจอก คณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร อิหม่ามประจำมัสยิดพื้นที่เขตหนองจอก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ชุมชนมุสลิมและอิหม่ามประจำมัสยิด พื้นที่เขตหนองจอก	ประชากรในชุมชนมุสลิมพื้นที่เขตหนองจอก อิหม่ามประจำมัสยิดประจำมัสยิด พื้นที่เขตหนองจอก	อิหม่าม หรือผู้นำชุมชนมุสลิมใกล้มัสยิดประจำมัสยิดพื้นที่เขตหนองจอก	สำนักงานคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร หรือมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	1	คณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร ผู้นำโครงการ/ผู้นำชุมชนแผ่นดินทองคอยรดดิน เขตหนองจอก อิหม่ามมัสยิดคอยรดดิน (ลำดับกล้วย) คณะผู้วิจัย
นโยบายสำหรับอิหม่ามในพื้นที่กรุงเทพฯ	คณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร อิหม่ามประจำมัสยิดพื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ชุมชนมุสลิมและมัสยิดพื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	ประชากรในชุมชนมุสลิมกรุงเทพมหานคร อิหม่ามประจำมัสยิดพื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	อิหม่าม หรือผู้นำชุมชนมุสลิมใกล้มัสยิดพื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	สำนักงานคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร หรือมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	1	คณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร ผู้นำโครงการ/ผู้นำชุมชนมุสลิม ทั่วกรุงเทพฯ

							คณะผู้วิจัย
	คณะกรรมการอิสลาม กรุงเทพมหานคร อิหม่ามประจำมัสยิดพื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ และมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ชุมชนมุสลิมและมัสยิดพื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	ประชากรในชุมชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร อิหม่ามประจำมัสยิดพื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	อิหม่าม หรือผู้นำชุมชนมุสลิมใกล้มัสยิดพื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม กรุงเทพมหานคร หรือมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	1	คณะกรรมการอิสลาม กรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัย

5. แผนการเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยี

องค์ความรู้ เทคโนโลยี	สถานที่ในการเผยแพร่	หน่วยงานที่สังกัด	จำนวนครั้ง	จำนวนผู้เข้ารับการเผยแพร่	ความเหมาะสมหรือความพร้อมในการรับองค์ความรู้
แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ)	ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก มัสยิดคอยรุดดิน (ลำต้นกล้วย)	กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการอิสลาม กรุงเทพมหานคร	2	30 คน (5 ชุมชน/มัสยิด)	มีความพร้อมในองค์ความรู้ เพราะได้รับรางวัลคาร์เนที ชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ประจำปี 2565
องค์ความรู้ด้านการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ที่เกี่ยวข้องกับก๊าซเรือนกระจก คาร์บอนซีโร SDG เป็นต้น	ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก หรือ ใช้การเรียนการสอนแบบออนไลน์	กรุงเทพมหานคร	1	30 คน (5 ชุมชน/มัสยิด)	ความรู้ได้มาจากคู่มือการจัดการขยะที่ผลิตโดย กรม องค์กร และกระทรวง ต่างๆ ที่เป็นมาตรฐานดังรายชื่อคู่มือ (ข้อที่ 5 การสะสม/บ่งชี้ องค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือ นวัตกรรม)
องค์ความรู้จากการถอดบทเรียนการดำเนินโครงการ เมื่อได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากชุมชนต้นแบบ	ชุมชนมุสลิม และมัสยิด พื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการอิสลาม กรุงเทพมหานคร	1	193 คน ++ (อิหม่ามประจำมัสยิดทั่วกรุงเทพฯ)	ปฏิบัติที่ดี และการสร้างเครือข่าย และการดำเนินงานที่เกิดเป็นรูปธรรม ด้านการจัดการขยะเป็นศูนย์ ทั้งในรูปแบบของชุมชน จนถึงเครือข่ายเชิงพื้นที่

๑๖๒ ๑๖๗

6. แผนการใช้จ่ายงบประมาณของโครงการวิจัย

6.1 แสดงรายละเอียดประมาณการงบประมาณตลอดโครงการ โดยแบ่งเป็นหมวดต่าง ๆ ดังนี้

ประเภทงบประมาณ	รายละเอียด	งบประมาณ (บาท)
1. งบบุคลากร		
1.1 งบบุคลากร		
ค่าจ้างชั่วคราวผู้ช่วยนักวิจัยทำงานเต็มเวลา	วุฒิปริญญาเอก 21,000 บาท x จำนวน 2 คน 3 เดือน	126,000
	วุฒิปริญญาตรี 15,000 บาท x จำนวน 1 คน 2 เดือน	30,000
2. งบดำเนินงาน (ค่าตอบแทน ใช้สอย วัสดุ และค่าสาธารณูปโภค)		
2.1 ค่าตอบแทน		
ค่าตอบแทนคณะวิจัย		30,000
ค่าตอบแทนที่ปรึกษาโครงการ	2 คน x 15,000 บาท	30,000
2.2 ค่าใช้สอย		
ค่าจ้างเหมาผู้ช่วยเก็บข้อมูลในพื้นที่	6 คน x 3,000 บาท	18,000
ค่าจ้าง พิสูจน์อักษร พิมพ์รายงาน	เหมาจ่าย	3,000
ค่าจ้างเหมาถอดเทป	เหมาจ่าย	10,000
ค่าจ้างเหมาวิเคราะห์ข้อมูล	เหมาจ่าย	10,000
ค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์บทความในวารสารวิชาการระดับชาติ	เหมาจ่าย	5,000
ค่าธรรมเนียมการขอจริยธรรมฯ	เหมาจ่าย	5,000
ค่าจัดทำสิ่งพิมพ์/ สื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ คลิปวิดีโอ	เหมาจ่าย	30,000
ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม/อบรม ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ได้แก่ ค่าสถานที่ ค่าอาหาร	10 คน 2 ครั้ง 20 คน 1 ครั้ง 35 คน 5 ครั้ง 200 คน 1 ครั้ง ค่าอาหารว่างมือละ 50 บาท ค่าอาหารกลางวัน คนละ 100 บาท ค่าสถานที่	20,750 41,500 7,750
ค่าจ้างเหมายานพาหนะ		20,000
ค่าตอบแทนวิทยากร/ ผู้เชี่ยวชาญในการอบรม	3 คน x 1,200 บาท x 5 ชั่วโมง	18,000
ค่าตอบแทนผู้ให้ข้อมูลด้วยการระดมสมอง สัมภาษณ์ แบบสอบถาม	3 ครั้ง x 10 คน x 1,000 บาท	30,000
ค่ายานพาหนะเพื่อเดินทางทำวิจัย เช่น ค่าเครื่องบิน ค่ารถไฟ ค่ารถบัส ค่าเรือ		10,000
ค่าตอบแทนผู้ทบทวนวรรณกรรม (Review Literature)	1 คน ตลอดโครงการ	10,000
		10,000
ค่าบริการไปรษณีย์ (รวมค่าดวงตราไปรษณียากร)		1,000
ค่าบริการโทรศัพท์ ค่าบัตรเติมเงินโทรศัพท์ กรณีต้องใช้โทรศัพท์ในการติดต่อสื่อสาร กับผู้ให้ข้อมูลในโครงการวิจัย		4,000
ค่าสำเนาเอกสาร		30,000
ค่าจัดทำรูปเล่มรายงาน		10,000
2.3 ค่าวัสดุ		
วัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น เช่น น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันเครื่อง จาร บี แก๊สหุงต้ม เป็นต้น	ค่าพาหนะในการสัญจรภายในชุมชนนำ ร่อง	10,000

ประเภทงบประมาณ	รายละเอียด	งบประมาณ (บาท)
คำขวัญโฆษณาและเผยแพร่ เช่น ฟิล์ม แถบบันทึกเสียงหรือภาพ กระจายเขียน โปสเตอร์ เป็นต้น		5,000
คำขวัญสำนักงานที่ใช้สำหรับโครงการ เท่านั้น เช่น กระจาย ปากกา แฟ้ม หมึกพิมพ์ เป็นต้น		5,000
4. ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน		50,000
รวม		580,000

- ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน (10%)
50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

6.2 รายละเอียดการจัดซื้อครุภัณฑ์ : กรณีมีความต้องการซื้อครุภัณฑ์ให้ใส่รายละเอียด ดังนี้

7. หน่วยงานร่วมดำเนินการ/ภาคเอกชนหรือชุมชนที่ร่วมลงทุนหรือดำเนินการ

ลำดับที่	ปีงบประมาณ	ชื่อหน่วยงาน/ บริษัท	แนวทางร่วม ดำเนินการ	การร่วมลงทุนใน รูปแบบตัวเงิน (in-cash) (บาท)	การร่วมลงทุนใน รูปแบบอื่น (in-kind)	รวม
1	2566	ชุมชนแผ่นดินทอง คอยรุคดีน	สถานที่ อุปกรณ์ องค์ความรู้ วิทยากร		100,000	100,000

8. การติดตามความสำเร็จของโครงการ/การประเมินผลโครงการ

การติดตามประเมินผลสำเร็จในการนำส่งองค์ความรู้สู่กลุ่มเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

การประเมินในระหว่างดำเนินการ : ประเมินจากการดำเนินโครงการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืนในพื้นที่ที่
รับผิดชอบ โดยตัวชี้วัดที่กำหนด ได้แก่ มีการดำเนินการจัดทำเล่มรายงานพร้อมทั้งแบบฟอร์มการจัดทำรายงาน ดังนี้
ปกหน้า คำนำ สารบัญ รายละเอียดเนื้อหาในรายงาน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน (จำนวนประชากร คร่าวเรือน อาชีพ ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นต่อวัน)

ส่วนที่ 2 นโยบาย แผนงาน และการสนับสนุน

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมและจิตอาสาจัดการขยะในชุมชน

ส่วนที่ 4 การบริการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนโดยใช้หลัก 3Rs

ส่วนที่ 5 ผลสำเร็จการดำเนินงานชุมชนปลอดขยะและความยั่งยืน

ส่วนที่ 6 การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแฉะล้อมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(แนวทางการเขียน ตามรายงานการส่งเข้าประเมินการประเมินชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2565)

การติดตามประเมินผลหลังดำเนินการได้ 3 – 6 เดือน : ตรวจสอบสถานการณ์ดำเนินโครงการ ในลักษณะของความต่อเนื่อง และการขยายผลของการจัดการขยะ โดยวัดจากปริมาณขยะที่จัดการ ผู้เข้าร่วมโครงการ

การร่วมติดตามประเมินผลหลังดำเนินการได้ 6 เดือน – 1 ปี : ตรวจสอบสถานการณ์ดำเนินโครงการ ในลักษณะของความต่อเนื่อง และการขยายผลของการจัดการขยะ โดยวัดจากปริมาณขยะที่จัดการ ผู้เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งการประเมินชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปีถัดไป

9. แนวทางการขยายผลการดำเนินงานโครงการไปยังหน่วยงานภาคปฏิบัติหรือในพื้นที่อื่นๆ

ผู้วิจัยร่วมกับผู้นำชุมชนแผ่นดินทองคอยรุคดิน เขตหนองจอก ซึ่งถูกคัดเลือกเป็นชุมชนต้นแบบดำเนินการถอดบทเรียน ผสานกับองค์ความรู้ที่จัดทำเป็นคู่มือต่างๆของหน่วยภาครัฐและเอกชน ให้มีลักษณะเฉพาะขององค์ความรู้ที่ผสมผสานหลักการทางศาสนาที่เหมาะสมในการปฏิบัติ ที่มุ่งเข้าสู่การขยายผลสู่ชุมชนมุสลิม ที่อาศัยความเป็นผู้นำทางศาสนา หรืออิหม่ามของมัสยิดต่างๆ เป็นผู้ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างเหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และประเภทของขยะในพื้นที่ โดยกำหนดในด้านจุดประสงค์ เนื้อหา ประเด็น เวลา อุปกรณ์ วิธีการสอน วิทยากร จำนวนผู้เรียน การทวนสอบความรู้ วิธีการประเมินและวัดความรู้ ความเข้าใจ

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นกลุ่มผู้นำทางศาสนาอิสลาม ผู้นำชุมชนมุสลิม เพื่อรับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้ปฏิบัติงานจริง แนวปฏิบัติที่ดี มาเรียนรู้ศึกษาภายในพื้นที่จริง โดยกลุ่มตัวอย่างมีพื้นที่ตั้งในเขตหนองจอก และมีสียอดอยู่ในการดูแลของเขตพื้นที่ 5 ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร เข้ามาร่วมโครงการตามความสมัครใจ เหตุผลของการใช้พื้นที่ดังกล่าวมาเป็นพื้นที่ตัวอย่างของการรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ มาจากการให้เป็นพื้นที่เครือข่ายที่แข็งแรง และการถ่ายทอดองค์ความรู้มีความใกล้เคียงกันในด้านทรัพยากร และความเป็นอยู่ เมื่อได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้แล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีในรูปแบบเช่นเดียวกับชุมชนต้นแบบหรือต่อยอดเพิ่มเติม ด้วยพื้นฐานองค์ความรู้ที่มาจากแหล่งเดียวกัน หลังจากการศึกษาที่กำหนดไว้จากการถอดบทเรียนจากที่กล่าวมาในช่วงต้น การนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่อได้ทันที ในลักษณะของการนำไปปฏิบัติจริงเชิงการสร้างโครงการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน

เมื่อจัดการสรุปการดำเนินโครงการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืนของแต่ละโครงการที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ นำผลแนวปฏิบัติที่ดีในการสร้างเครือข่ายโครงการ มาสร้างแผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบาย (ร่าง) การจัดการขยะให้เป็นศูนย์ประจำมัสยิดในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถขยายผลในเวลาต่อไปหลังจากสิ้นสุดโครงการ เพื่อให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากประเด็นของขยะ เป็นจุดเริ่มต้น ของการดูแลสิ่งแวดล้อมด้านอื่น ๆ ให้ครบทั้งกระบวนการอย่างยั่งยืน

๑๓๒๒๒๒๒

ส่วนที่ 4 ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ

1. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (แสดงความคาดหวังถึงประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่พื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายจะได้รับจากโครงการ)

ด้านวิชาการ

องค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ในรูปแบบของชาวมุสลิม โดยมีลักษณะเฉพาะเชิงพื้นที่ ในลักษณะของเครือข่ายที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการระหว่างกัน (นักวิชาการ อาจารย์ นักวิจัยชุมชน)

ด้านสังคม

ด้านสาธารณะ

เป็นแบบอย่างของการปฏิบัติที่ใช้แนวทางทางผู้นำของศาสนาเป็นผู้ขับเคลื่อน โดยให้สามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติในกลุ่มคนศาสนาเดียวกัน แต่ต่างพื้นที่กันได้ หรือการใช้ในสังคมพหุวัฒนธรรมที่หลากหลายแต่คำนึงรายละเอียดของการปฏิบัติที่จำกัดบางกรณี (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน)

ด้านชุมชนและพื้นที่

ชุมชนที่มีแกนนำเป็นศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวหลักทางการดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม การเรียนรู้องค์ความรู้ผ่านการถ่ายทอดกับบุคคลและพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน การเชื่อมโยงระหว่างกันจะเสริมสร้างความเข้มแข็งของแต่ละพื้นที่ได้อย่างชัดเจน (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน)

ด้านสิ่งแวดล้อม

การออกแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเรื่องขยะ สะท้อนถึงวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี และศาสนา ที่เข้มเพาะให้สามารถอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า ส่งผลให้การใช้ทรัพยากรที่มีโอกาสหมดไปของโลกนี้มีอายุของผลิตภัณฑ์นั้นๆที่ยาวขึ้น และใช้อย่างคุ้มค่า สิ่งแวดล้อมทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตล้วนได้รับผลจากโครงการทั้งสิ้น ความสะอาดของพื้นที่จะมีมากขึ้น (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน)

ด้านนโยบาย

เป้าหมายเพื่อให้เกิดการขยายแนวคิดโดยการทดลองรูปแบบจากการปฏิบัติจริง จากต้นแบบชุมชนที่ได้รับการประเมินรับรองจากองค์กรภายนอก ในการเป็นศูนย์ของการถ่ายทอดองค์ความรู้ในแนวทางการปฏิบัติที่ดี และมีประสิทธิภาพ ผ่านผู้นำทางศาสนาเป็นแกนหลักของการแนะนำแนวทางปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม ที่ไม่ขัดหลักทางศาสนาอิสลาม (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน)

ด้านเศรษฐกิจ

มีรายได้จากการเพิ่มมูลค่าของขยะ ที่สอดแทรกแนวคิดทางภูมิปัญญาเฉพาะท้องถิ่น หรือจัดการแยกประเภทขยะทำให้มีรายได้เสริมในการขายตามประเภทวัสดุ ในด้านของการลดเงินค่าใช้จ่ายในการกำจัดและจัดการขยะในอนาคต (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน)

2. ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ (Output)

ผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ (ทำ dropdown list ให้เลือก)		จำนวน	รายละเอียดของผลผลิต	ปีที่น่าส่งผลผลิต (dropdown)
องค์ความรู้	การถอดบทเรียนแนวการปฏิบัติที่ดีในการดำเนินโครงการจัดการขยะเป็นศูนย์ ในเชิงพื้นที่ และเครือข่าย	6		2566
การพัฒนา กำลังคน	นักวิจัยชุมชนท้องถิ่น	20 คน	การขยายโครงการให้เกิดจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่	2566
ผลงานตีพิมพ์	ระดับชาติ (ระบุฐานข้อมูลตีพิมพ์)	1	ตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	2567

3. ผลลัพธ์ Expected Outcomes ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ทำ dropdown list ให้เลือก)	จำนวน	รายละเอียดของ ผลลัพธ์	ผู้ได้รับ ผลกระทบ	ปีที่น่าส่ง ผลลัพธ์ (dropdown)
ผลงานตีพิมพ์ (Publications)	1	บทความวิจัย	นักวิชาการ และ เจ้าหน้าที่รณรงค์ ด้านสิ่งแวดล้อม	2567
การผลักดันนโยบาย แนวปฏิบัติ แผนและ กฎระเบียบ (Influence on policy, practice, plan and regulations)	1	นโยบายแนวปฏิบัติที่ดีให้ อิหม่ามประจำมัสยิดเป็น แกนหลักสำคัญในการช่วย ขับเคลื่อนโครงการในชุมชน และเครือข่าย	ผู้บริหารงานภายใน มัสยิด และชุมชน โดยรอบมัสยิด	2566
กิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วม (Engagement activities)	6	มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ แนวปฏิบัติที่ดีให้เครือข่าย การจัดการขยะในลักษณะ พื้นที่ใกล้เคียงทำให้มีการ เห็นผลในวงกว้าง	ชุมชนในพื้นที่ ใกล้เคียงมัสยิด	2566

4. ผลกระทบ (Expected Impacts) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

 ด้านวิชาการ

องค์ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ที่เชื่อมโยงจากการปฏิบัติจริงของโครงการขยะเป็นศูนย์ นำไปสู่ประเด็นปัญหา
ระดับโลก ประเภทศัพท์ทางวิชาการอื่นๆ เช่น ลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก คาร์บอนเป็นศูนย์ เป็นต้น ให้มี
ความรู้ความเข้าใจ และเชื่อมโยงประเด็นที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่กระบวนการผลิต จนถึงการจัดหรือ
ลดปริมาณ ผลพลอยได้ที่เห็นได้จากความร่วมมือโครงการอีกประเด็น ได้แก่ การดำเนินการโครงการโดยอิง
หลักการทางการวิจัยที่ใช้องค์ความรู้ที่ปฏิบัติได้ผลเป็นรูปธรรม มาปรับปรุง พัฒนา ต่อยอด ให้เหมาะสมกับ
บริบทที่อาศัย

ด้านสังคม ด้านสาธารณะ

ลดปริมาณการจัดการขยะของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ปริมาณที่ลดลงของขยะและแยกประเภทอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดของส่วนรวม ยืดอายุไขของทรัพยากรที่ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการนำกลับมาใช้ใหม่ในแบบต่างๆ จึงทำให้มีทรัพยากรเพียงพอสำหรับอนาคต

 ด้านชุมชนและพื้นที่

ต้นแบบการเรียนรู้ด้านการจัดการขยะเป็นศูนย์ ที่เป็นในลักษณะของการเชื่อมโยงเครือข่ายที่มีลักษณะเกื้อกูลระหว่างพื้นที่ ที่ขยายครอบคลุมทั้งจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ตามลำดับ

 ด้านสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบหลักที่เกิดขึ้นของโครงการนี้เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยตรงทั้งในระยะสั้น และยาว ทั้งทางตรง และทางอ้อม เมื่อมีการขยายการดำเนินการในลักษณะเครือข่ายที่ไม่ใช่ในลักษณะที่ต่างคนต่างทำ แต่เป็นลักษณะเชื่อมโยงที่มีความแข็งแกร่งในการดำเนินการ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

 ด้านนโยบาย

การถ่ายทอดแนวปฏิบัติในเชิงการบริหาร ที่ใช้ลักษณะของการปกครองเชิงพื้นที่ และหลักการความเชื่อทางศาสนา ร่วมด้วย การออกนโยบายที่เน้นแนวปฏิบัติที่ดีจากรากฐานการปฏิบัติจากกลุ่มคนที่มีพื้นฐานของศาสนาเดียวกัน ความเชื่อถือ และการร่างหลักเกณฑ์ให้นำไปปฏิบัติในเชิงการขยายผล คาดว่าจะมีความรวดเร็ว แข็งแรง และเกิดผลเป็นรูปธรรมในลักษณะต่างๆตามบริบทของผู้อาศัย

 ด้านเศรษฐกิจ

การจัดการด้านงบประมาณ การเงิน และการลงทุน ในมิติที่ต่างๆ ส่งผลในทางบวกที่เพิ่มรายได้จากผลของการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆที่เพิ่มมูลค่าให้ขยะที่ไม่ใช่แล้ว ในอีกมิติหนึ่งมีส่วนช่วยลดค่าการจัดการของทั้งภาคครอบครัว ชุมชน และระดับที่เป็นภาพรวมเชิงโครงสร้าง

ส่วนที่ 5 เอกสารแนบ

1. เอกสารแนบ (บังคับ)

- หลักฐานแสดงความจำนงร่วมมือดำเนินกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่
- ประวัตินักวิจัย ที่ปรึกษาโครงการ และผู้ร่วมดำเนินการทุกท่าน
(แสดงสั้นๆ ให้เห็นถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้)

2. เอกสารแนบ (ไม่บังคับ)

- คู่มือองค์ความรู้
- หนังสือนำเสนอ

หมายเหตุ : สำหรับโครงการที่ผ่านการพิจารณาและได้รับการจัดสรรงบประมาณ ต้องตอบแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ถ่ายทอดผลงานวิจัย (supply side) เพื่อประเมินผลโครงการ ทั้งก่อนและหลังดำเนินโครงการ

ที่ อว ๐๔๐๗/๒๐๕๕๖๕

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

๑๙๖ ถนนพหลโยธิน จตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

อ้างถึง ข้อเสนอโครงการ เรื่อง “การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน”

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. (ร่าง) สัญญาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม
  ๒. งบประมาณโครงการวิจัยและนวัตกรรม
  ๓. (ร่าง) บันทึกแนบท้าย เรื่อง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายเงิน
  ๔. แบบการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเบื้องต้น (Inception Report)
  ๕. กรอบการจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์
  ๖. แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ถ่ายทอดผลงานวิจัย (Supply Side)

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้เสนอขอรับการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เพื่อดำเนินโครงการ เรื่อง “การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน” งบประมาณจำนวน ๗๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนบาทถ้วน) โดยมี นายทศพร มะหะหมัด ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะบัณฑิตวิทยาลัย สังกัด มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เป็นหัวหน้าโครงการการวิจัยและนวัตกรรม นั้น

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้พิจารณาเห็นสมควรอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ของโครงการเรื่อง “การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน” จำนวนเงิน ๕๘๐,๐๐๐ บาท (ห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) โดยมีระยะเวลาการทำวิจัยและนวัตกรรม ๑๒ เดือน และหากท่านประสงค์ดำเนินโครงการตามที่ได้รับอนุมัติ โดยมีเงื่อนไขดังกล่าวก่อนข้างต้น ขอความกรุณาส่งหนังสือยืนยันการรับทุนจากผู้บริหารหน่วยงาน/หัวหน้าโครงการ พร้อมแจ้งชื่อ และตำแหน่งของผู้ลงนามในสัญญาฯ มายัง วช. ภายในวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ และขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดจัดเตรียมเอกสารประกอบการจัดทำสัญญาและดำเนินการ ดังนี้

๑. เอกสารประกอบการลงนามในสัญญาฯ

- ๑.๑ สัญญาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๒ ชุด
- ๑.๒ ข้อเสนอโครงการที่ได้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข จำนวน ๒ ชุด
- ๑.๓ สำเนาหนังสือแจ้งอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๒ ชุด
- ๑.๔ งบประมาณโครงการวิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๒ ชุด
- ๑.๕ บันทึกแนบท้าย เรื่อง การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายเงิน จำนวน ๒ ชุด
- ๑.๖ กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นลงนามในสัญญาฯ แทน ให้มีหนังสือมอบอำนาจ

โดยระบุชื่อผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาฯ แทน จำนวน ๑ ชุดต่อ ๑ โครงการ

๑.๗ กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นมีสิทธิในการถอนเงินทูลฯ ให้จัดทำหนังสือมอบอำนาจ โดยระบุชื่อผู้มีอำนาจในการถอนเงินทูลฯ แทน จำนวน ๑ ชุด

๒. เอกสารประกอบการเบิกจ่ายเงินทูล

๒.๑ แบบคำขอรับเงินผ่านธนาคาร ลงนามโดยผู้มีสิทธิในการถอนเงินทูลฯ จำนวน ๕ ชุด

๒.๒ สำเนาสมุดบัญชีหน้าแรก (รับรองสำเนาถูกต้อง) โดยให้เปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร กรุงไทย (จำกัด) มหาชน ซึ่งบัญชีระบุชื่อ .....มหาวิทยาลัย..... (.....ชื่อโครงการ.....) จำนวน ๕ ชุด

๒.๓ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีสิทธิในการถอนเงินทูลฯ (รับรองสำเนาถูกต้อง) จำนวน ๕ ชุด

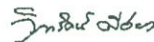
๒.๔ แบบการจัดทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเบื้องต้น (Inception Report) จำนวน ๑ ชุด

เอกสารตามลำดับ ๑.๑ - ๑.๗ ให้ประทับตราหน่วยงานทุกหน้า และขอความกรุณาจัดส่ง เอกสารมายังฝ่ายส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากรการวิจัย กองส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม วช. ภายในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว จะถือว่าท่านสละสิทธิในการขอรับทูลฯ

ทั้งนี้ การเบิกจ่ายค่าบำรุงสถาบันของโครงการ (Overhead) วช. จะเบิกจ่ายให้ในเงินงวดสุดท้าย ภายหลังจากดำเนินการโครงการเสร็จสิ้น โดยจ่ายให้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของงบโครงการวิจัย ซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่ กสว. กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววิภารัตน์ ดีอ่อง)

ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

กองส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม

โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๑๓๗๐ - ๙ ต่อ ๕๒๓,๕๑๗

โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๐๑๐๙

E-mail : widthaya.j@nrct.go.th

ผู้ประสานงาน : นายวิทยา จ้วสันเทียะ

สำเนาส่ง : นายทศพร มะหะหมัด

**งบประมาณแผนงาน/โครงการวิจัย ที่ได้รับอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม
และการแบ่งจ่ายงวดเงิน**

1. งบประมาณการวิจัยที่ได้รับอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม

1.1 ชื่อแผนงาน/โครงการวิจัย	การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขต หนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่าง ยั่งยืน
1.2 ประจำปี	2566
1.3 หัวหน้าแผนงาน/โครงการวิจัย	นายทศพร มะหะหมัด
1.4 งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ	580,000 (ห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

- งบประมาณ วช. 580,000 บาท (ห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

จำแนกได้ ดังนี้

- 1) ค่าตอบแทนนักวิจัย รวมจำนวน 30,000 บาท
- 2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ค่าจ้าง ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และอื่น ๆ) รวมจำนวน 500,000 บาท
- 3) ค่าครุภัณฑ์ รวมจำนวน -บาท ดังนี้
- 4) ค่าสิ่งก่อสร้าง -บาท
- 5) ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน รวมจำนวน 50,000 บาท

หมายเหตุ : 1. สามารถถัวจ่ายงบประมาณได้ ยกเว้นค่าตอบแทนนักวิจัย และค่าครุภัณฑ์

2. ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน (ถ้ามี) ให้ผู้รับทุนเบิกจ่าย เมื่อร่างรายงาน
การวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ได้รับความเห็นชอบแล้ว ตามงบประมาณที่ วช. อนุมัติ

2. การแบ่งจ่ายงวดเงิน

ในการเบิกจ่ายเงินทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม ผู้รับทุนจะต้องขอเบิกค่าใช้จ่ายตาม
แผนงานโครงการที่ได้รับทุนเป็นงวดๆ ตามกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- งบประมาณ วช จำนวน 580,000 บาท (ห้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

งวดที่ (1) เป็นเงิน 174,000 บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นสี่พันบาทถ้วน) โดยหักเงินประกันผลงาน
8,700 บาท (แปดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) คงเหลือเบิกจ่ายเป็นจำนวนเงิน 165,300 บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นห้าพัน
สามร้อยบาทถ้วน) เมื่อผู้รับทุนส่งรายงานการวิจัยและนวัตกรรมเบื้องต้น (Inception Report) (ภาษาไทย)
ภายใน 15 วัน นับแต่วันลงนามในสัญญา และนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบ NRIIS

งวดที่ (2) เป็นเงิน 174,000 บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นสี่พันบาทถ้วน) โดยหักเงินประกันผลงาน 8,700 บาท (แปดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) คงเหลือเบิกจ่ายเป็นจำนวนเงิน 165,300 บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นห้าพันสามร้อยบาทถ้วน) เมื่อผู้รับทุนส่งงาน ดังนี้ รายงานความก้าวหน้าการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 1 และ (ร่าง) คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการใช้ประโยชน์จริง จำนวน 8 ชุด ให้ วช. พร้อมทั้งกรอกข้อมูลรายงานความก้าวหน้าการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 1 และคู่มือองค์ความรู้ฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat และนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบ NRIIS ให้แล้วเสร็จภายใน 4 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญา รับทุนฯ

งวดที่ (3) เป็นเงิน 116,000 บาท (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นหกพันบาทถ้วน) โดยหักเงินประกันผลงาน 5,800 บาท (ห้าพันแปดร้อยบาทถ้วน) คงเหลือเบิกจ่ายเป็นจำนวนเงิน 110,200 บาท (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นสองร้อยบาทถ้วน) เมื่อผู้รับทุนส่งงาน ดังนี้ รายงานความก้าวหน้าการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 2 และ (ร่าง) คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการใช้ประโยชน์จริง จำนวน 8 ชุด ให้ วช. พร้อมทั้งกรอกข้อมูลรายงานความก้าวหน้าการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 2 และคู่มือองค์ความรู้ฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat และนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบ NRIIS ให้แล้วเสร็จภายใน 8 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญา รับทุนฯ

งวดที่ (4) เป็นเงิน 116,000 บาท (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นหกพันบาทถ้วน) โดยหักเงินประกันผลงาน 5,800 บาท (ห้าพันแปดร้อยบาทถ้วน) คงเหลือเบิกจ่ายเป็นจำนวนเงิน 110,200 บาท (หนึ่งแสนหนึ่งหมื่นสองร้อยบาทถ้วน) เมื่อผู้รับทุนส่งงาน ดังนี้ (ร่าง) รายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ และ (ร่าง) คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการใช้ประโยชน์จริง จำนวน 8 ชุด ให้ วช. พร้อมทั้งกรอกข้อมูล (ร่าง) รายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ และคู่มือองค์ความรู้ฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat และนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบ NRIIS ให้แล้วเสร็จภายใน 11 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญา รับทุนฯ

โดยให้ผู้รับทุนเบิกจ่ายงบประมาณค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน (Overhead) ไม่เกินร้อยละ 10

งวดที่ (5) ผู้ให้ทุนจะจ่ายเงินประกันผลงานทั้งสิ้นที่ได้หักไว้ร้อยละห้า (5%) เป็นจำนวนเงินรวมทั้งหมด 29,000 บาท (สองหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) เมื่อผู้รับทุนส่งงาน ดังนี้ รายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ 5 เล่ม และคู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการใช้ประโยชน์จริง จำนวน 10 ชุด ให้ วช. พร้อมทั้งกรอกข้อมูลรายงานการวิจัยและนวัตกรรมฉบับสมบูรณ์ และคู่มือองค์ความรู้ฯ ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word และ PDF/Adobe Acrobat และนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบ NRIIS ให้แล้วเสร็จภายใน 12 เดือน นับจากวันลงนามในสัญญา รับทุนฯ

3. การจัดซื้อและกรรมสิทธิ์ในครุภัณฑ์ที่จัดซื้อโดยทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม

3.1 ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. 2560 ยกเว้น เข้าเงื่อนไขของกรมบัญชีกลางที่กำหนดให้ไม่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560

4. การใช้จ่ายเงิน ผู้วิจัยหรือผู้รับทุนต้องมีหลักฐานการใช้จ่ายเงินและจัดเก็บไว้เพื่อให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แบบรายงานการวิจัยและนวัตกรรมเบื้องต้น (Inception Report)

ชื่อกิจกรรม (ไทย) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน

(อังกฤษ) Networking of Muslim Community Participation in Nong Chok, Bangkok for Sustainable Zero Waste Management

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม ประจำปี 2566

จำนวน 580,000 บาท ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม 12 เดือน เริ่มทำการวิจัยเมื่อ (มกราคม, 2566)

รายงานการวิจัยและนวัตกรรมเบื้องต้น (Inception Report)

ระหว่าง (มกราคม , 2566)

ถึง (ธันวาคม, 2566)

รายนามหัวหน้ากิจกรรม และผู้ร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งหน่วยงานที่สังกัดและรายละเอียดการติดต่อ (ที่อยู่/โทรศัพท์/โทรสาร/e-mail)

หน่วยงาน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งในโครงการ	ที่อยู่	E-mail	เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อ
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ดร.วัลลภ สุวรรณดี	อธิการบดี	1761 ถนน	vallop.suw@kbu.ac.th	0891711333
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ดร.ทศพร มะหะหมัด	หัวหน้าโครงการ	พัฒนาการ	tosaporn.mah@kbu.ac.th	0626018051
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	ดร.นิติบดี สุขเจริญ	ผู้ร่วมวิจัย	แขวงสวนหลวงเขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250	nitibodee.suk@kbu.ac.th	0859752325
ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุ่ดดิน	นายเชิดพันธุ์ เตียไพบูลย์	ประธานชุมชน			0863451883
คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร	นายซีรอฮันคาร์ ปาทาน	รองประธาน			0899673705

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

1. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยได้ลงนามความตกลงปารีส (COP 21) และได้ให้สัตยาบันสารเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงปารีสโดยได้กำหนดเป้าหมายระยะยาวร่วมกัน คือ ควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคการจัดการของเสีย (SET SOCIAL IMPACT, 2564) และเนื่องจากปัญหาขยะเป็นปัญหาที่เรื้อรังที่อยู่คู่กับสังคมไทยเป็นระยะเวลานาน ประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากขยะที่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้นแล้ว ผลกระทบที่ตามมา คือ ปัญหาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ทำให้มนุษย์เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ หากไม่ดำเนินถูกต้องปัญหาขยะจะยังส่งผลกระทบและกลายเป็นวิกฤตที่ร้ายแรงได้ในอนาคต จากการคาดการณ์ในปี ค.ศ. 2050 การผลิตขยะในทั่วโลกคาดว่าจะสูงถึง 3.40 พันล้านตันต่อปี (Anuardo et al., 2022) จากการสำรวจการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มาจากกิจกรรมการกำจัดขยะหลัก คือ การฝังกลบ โดยการปล่อยทางตรงส่วนใหญ่มาจากการขนส่งขยะ (ธนพร กองสัมฤทธิ์, 2563) การเตรียมความพร้อมของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการขยะจึงคาดว่าจะมีส่วนในการช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของชุมชน และสร้างรายได้อื่นจากขยะ ในเชิงต่อยอดสร้างมูลค่าให้ขยะเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนในอนาคตต่อไป โดยวิธีการลดก๊าซเรือนกระจกหลักที่เกิดขึ้น ระหว่างกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเป็นสิ่งที่ควรนำมาร่วมเป็นองค์ความรู้ใหม่ ประกอบกิจกรรม เพราะการดำเนินการในแต่ละรูปแบบมีส่วนก่อให้เกิด หรือลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกได้มากน้อยแตกต่างกัน (ปวีณา พาณิชยพิเชฐ, 2560) ทั้งนี้องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (2561) ได้พัฒนาคู่มือการคำนวณปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจก สำหรับโครงการภาคพลังงาน และของเสีย วิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่ประชาชนทั่วไปควรตระหนักเพิ่มขึ้นมากกว่าการจัดการขยะอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงวิธีการควบคู่กันไปด้วย สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีแผนแม่บทกรุงเทพมหานครว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2556-2566 โดยมีการกำหนดมาตรการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกี่ยวข้องกับขยะชุมชน คือ ในหมวดหมู่การเกิดขยะ ต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะ และคัดแยกที่แหล่งกำเนิด พร้อมทั้งส่งเสริมการลดปริมาณขยะพลาสติก ส่วนในหมวดหมู่การบำบัดขั้นกลาง ส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ เป็นต้น (กรุงเทพมหานคร, 2558) และปรากฏนโยบายหลักเพื่อการลดปริมาณขยะให้เป็นศูนย์ (Zero Waste) หรือโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการขยะโดยเฉพาะ แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้เบ็ดเสร็จ สำเร็จทั้งกระบวนการ ดังการศึกษารายงานของ เกษร เชิญผิ้ง (2563) ได้อภิปรายการบริหารจัดการขยะรีไซเคิลภายใต้นโยบาย ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ระหว่างปี พ.ศ.2558 – 2562 การบริหารจัดการนโยบายการลดปริมาณขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครจะถูกถ่ายทอดลงไป ดำเนินการในพื้นที่เขตซึ่งมีปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของนโยบาย ได้แก่ 1) แนวคิด ผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งในการเสนอแนะในสิ่งที่ชุมชน ต้องการ หรือขาดแคลน และการเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมของทางสำนักงานเขต 2) ทักษะคิดของ ผู้ปฏิบัติงานที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ซึ่งกระตุ้นให้เกิดความ ร่วมมือ ร่วมใจ ของทุกภาคส่วน 3) การบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญกับความร่วมมือทั้งหน่วยงาน ภายในและภายนอก และการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกเพื่อมาเป็นเครือข่ายในการ ดำเนินนโยบาย 4) การมีส่วนร่วมของประชาชน การรับรู้และมีส่วนร่วมในนโยบายลดปริมาณมูลฝอย มีผลมาจากการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่องในพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ของประชาชน ดังนั้น จึงควรมีการปรับทัศนคติในการทำงานของบุคลากรกรุงเทพมหานครให้รับเอาแนวคิดการจัดการปกครอง (Governance) ที่

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินนโยบายต่างๆ ของ กรุงเทพมหานครให้มากขึ้น

สังคมชุมชน มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดำเนินการ ป้องกัน แก้ไขภาวะมลพิษในเขตพื้นที่ท้องถิ่นของตน อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของชุมชนเมืองอย่างรวดเร็วทั้งในเชิงจำนวน และขนาดของเมืองส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งผลให้พื้นที่ชุมชนเขตเมืองมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศในอัตราที่สูงตามความเจริญของเมืองไป ด้วย เนื่องจากมีการใช้พลังงาน การเกิดขยะมูลฝอย การลดลงของพื้นที่สีเขียว สำหรับประเทศไทยนั้นมีทุนทางสังคมในพื้นที่ ซึ่งพบว่าคนในชุมชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรชุมชน มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้ออาทรต่อกันความมีน้ำใจต่อกัน มีการตอบแทนกันมีความไว้วางใจระหว่างกัน และมีความสามัคคีกัน เป็นพื้นฐานของการดำเนินการต่าง ๆ ในชุมชน (โอกามา จ่าแกะ และคณะ, 2564) แต่ส่วนใหญ่ของชุมชนในเมือง โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร การดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะยังไม่ประสบความสำเร็จ เช่น ทัศนศึกษา ประดิษฐ์บาตุกา (2555) ประเมินความสำเร็จโครงการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนพร้อมใจพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร การประเมินความสำเร็จรวมถือวาวอยู่ในระดับปานกลาง คือ โครงการยังไม่เป็นที่น่าพอใจที่จะเป็นต้นแบบของโครงการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน และจากผลการประกาศ 35 ชุมชนในกรุงเทพฯ ผ่านการคัดเลือกชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ประจำปี 2565 (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565) ไม่มีปรากฏชุมชนดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องและความเข้มแข็งของผู้เป็นแกนนำในการดำเนินโครงการให้สำเร็จเป็นรูปธรรมยั่งยืนต่อเนื่องได้

แนวคิดเรื่องการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) เป็นแนวคิดแบบองค์รวมของการจัดการของเสียที่คำนึงถึงของเสียที่เกิดขึ้นในระหว่างขั้นตอน/กระบวนการใช้ทรัพยากรในการผลิต ครอบคลุมตั้งแต่การลดปริมาณของเสีย จนถึงการจัดของเสียในขั้นสุดท้ายให้ใกล้ศูนย์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ (Hamid et al., 2020; Hogland et al., 2014; Zaman, 2015) วัตถุประสงค์การจัดการขยะเป็นศูนย์ คือ ต้องการการเปลี่ยนแปลงวิถีคิด และแนวทางปฏิบัติ จากที่มุ่งแก้ปัญหาว่า เปลี่ยนเป็นให้ความสำคัญกับประเด็นวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาดมากขึ้น วิธีการลดปริมาณรวม และความเป็นอันตรายของของเสีย (Havel et al., 2006) โดยนโยบาย 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) เป็นหลักการพื้นฐานของการลดพลังงานในการกำจัดขยะ และลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562) กระบวนการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) จึงเป็นกลไกทางสังคม ที่ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและรูปแบบการบริโภคของประชาชนให้หลีกเลี่ยงการผลิตขยะด้วยวิธีการ ลดการใช้ การใช้ซ้ำ การนำขยะกลับมาใช้ใหม่ อย่างไรก็ตาม การเข้าสู่สังคมปลอดขยะต้องมีกระบวนการ จัดการแบบองค์รวมอย่างเป็นระบบ และเกิดความยั่งยืน ในทางปฏิบัติควรเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคของประชาชน ขณะเดียวกันต้องสามารถทำการรีไซเคิลขยะในพื้นที่ให้ได้ 100% (ปิยรัตน์ วงศ์จุมมะลี และ รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์, 2560) นอกจากนี้ได้มีการพัฒนาหลักการเพิ่มเติมเป็น 1A3R เพิ่มความสำคัญของ 1A ที่คือ เป็นการหลีกเลี่ยงหรือลด

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

(Avoid) วัตถุประสงค์หรือผลิตภัณฑ์สินค้าต่างๆ ที่ก่อให้เกิดขยะ (Pothimamaka, 2008) ขณะที่การสร้างเมืองไร้ขยะของจีน ถอดองค์ความรู้ของเยอรมนีมาใช้ คือ reduce-reuse-recycle-recover-landfill (Lee et al., 2020) หรือพัฒนาหลักการเพิ่มเติมเป็น 7Rs ที่นำมา ปรับให้เหมาะสมใหม่ คือ 1) Reduce: ลดใช้ เป็นขั้นตอนที่ช่วยลดปัญหาขยะได้มากที่สุด 2) Reuse: ใช้ซ้ำ เป็นการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า 3) Refill: นำไปเติม คือ เลือกซื้อสินค้าชนิดที่นำบรรจุภัณฑ์เดิมไปเติมตัวสินค้า 4) Return: ส่งคืน คือ การนำบรรจุภัณฑ์กลับ สู่มือผู้ผลิต 5) Repair: ซ่อมแซม แทนการซื้อใหม่ 6) Recycle: หมุนเวียนมาใช้ใหม่ และ 7) Replace: แทนที่ คือ การนำทางเลือกอื่นมาใช้ โดยเลือกใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ โดยให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมช่วยกันผลักดันนโยบายในระดับท้องถิ่น (สฤณา คงจันทร์ และคณะ, 2564) ประโยชน์ของการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) ที่มีต่อเศรษฐกิจ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมนั้นมีมากมายและไม่สามารถมองข้ามได้ ควรมีการตรวจสอบเพิ่มเติมเพื่อคลี่คลายเทคนิคการผลิตที่เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมสำหรับการบรรลุการจัดการขยะเป็นศูนย์ โดยมีเป้าหมายในการลดมลภาวะ การลดของเสีย การกู้คืนทรัพยากรที่คุ้มค่า ความมั่นคงด้านพลังงาน และความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (Awogbemi et al., 2022) ทั้งนี้ปัจจัยความสำเร็จของการจัดการขยะในการจัดการขยะในชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทยโดยสรุปภาพรวม คือ การจัดการขยะตามหลักการ 3Rs (ปราศิยฉัตร บุญจาง, 2563) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและเครือข่ายภายนอก การกำหนดและการนำนโยบายวิธีการจัดการขยะเหลือศูนย์ไปปฏิบัติ พฤติกรรมและแรงจูงใจในการจัดการขยะ บทบาทของพหุภาคีในการจัดการขยะ (กิตติยา โต๊ะทอง, 2565; ดำหริ กำปันวงษ์, 2562) ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง และการได้รับเงินสนับสนุนโครงการ (ปัทมาภรณ์ สุวรรณปักษิน และ สรัญญา ถีป อม, 2559; มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2560) นอกจากนี้ยังพบว่าทุนทางสังคม พบว่าการอาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกสาธารณะและความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ (กิตติ มีศิริ, 2559) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของชุมชน ได้ทั้ง 3 มิติ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม และ เศรษฐกิจ (ศิริวรรณ พันธุ์ยางน้อย และ จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร, 2562) ทั้งนี้การลดขยะต้นทางในชุมชน จะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดขยะปลายทาง โดยเริ่มต้นจากระดับชุมชนด้วยการปลูกจิตสำนึก และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจพัฒนา และแก้ไขปัญหา รวมทั้งการมีผู้นำและทีมที่ดี สามารถขับเคลื่อนให้การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (วงศ์วรรณ บุญวัฒน์, 2563) ซึ่งขยะมูลฝอยชุมชนที่พบในครัวเรือนที่พบมากจำแนกตามองค์ประกอบได้ 4 ประเภท ดังนี้ 1) ขยะเปียกหรือขยะย่อยสลาย ได้แก่ เศษอาหาร เศษข้าว เศษขนม 2) ขยะรีไซเคิล ได้แก่ ขวดพลาสติก ขวด แก้ว กล่อง/ลังกระดาษ 3) ขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก ถุงใส่อาหาร และ 4) ขยะอันตราย ได้แก่ บรรจุภัณฑ์น้ำยาทำความสะอาดสุภัณฑ์ต่างๆ (ปิยชาติ ศิลปะสุวรรณ, 2557; ไพบุลย์ แจ่มพงษ์, 2555) จึงควรถูกนำมาจัดการอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักการ

ในบรรดาชนหลากหลายเชื้อชาติศาสนาที่รวมกันเป็นประชากรของ “กรุงเทพฯ” กลุ่มชนที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญด้วยอยู่คู่กับเมืองมาตั้งแต่ครั้งแรกเริ่มจะก่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ มีศูนย์กลางของชุมชน คือ “มัสยิด” หรือ “สุเหร่า” โดยบางชุมชนอาจต้องใช้ส่วนหนึ่งของมัสยิดเป็นที่ศึกษา เมื่อความเจริญของ

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เมืองเริ่มขยายตัว ชุมชนมุสลิมในย่านต่างๆของกรุงเทพ ประสบปัญหาคล้ายกัน คือ การเติบโตของเมือง การรอกงามของตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ ทำให้หลายชุมชนกลายเป็นชุมชนหลังตึกแถวที่แออัด ระบบสาธารณูปโภคที่ไม่ได้รับการดูแล ความไม่เอื้อต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีปัญหาค่าเช่าที่ดินแพง (ชาติป สุวรรณทอง, 2558; มัสยิดดารุสลิมบาเดาะห์ (คลองสามวา), 2558) สำหรับศาสนาอิสลามซึ่งว่าธรรมชาติของมนุษย์คือ “สิ่งมีชีวิตทางจิตวิญญาณ (Man is spiritual being) หรือ “มนุษย์คือสิ่งมีชีวิตทางจริยธรรม (Man is ethical being)” ระบบความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ในอิสลามเชื่อว่า มนุษย์มีความสูงส่งแตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ โมโนทัศน์เรื่องโลกในฐานะที่เป็น อะมานะฮ์ (ความรับผิดชอบ) มนุษย์ซึ่งมีแก่นแท้ของความเป็นพิตราะ (ภาวะบริสุทธิ์) และเป็นคอลีฟะฮ์ (ตัวแทน) ของอัลลอฮ์ บนหน้าแผ่นดิน เป็นรากฐานของจริยธรรม (ethics) เพื่อการปกป้องรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) (มุฮัมหมัดอิลยาส หล้าปริง, 2564) คัมภีร์กุรอานไม่เพียงแต่ชี้ทางท่านในเรื่องหลักห้าประการของอิสลาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติศาสนกิจเท่านั้น แต่ยังได้รวบรวมความรู้ ของวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ นิเวศวิทยา และสิ่งแวดล้อมด้วย (Ahmad et al., 2004) วิกฤติธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเนื้อแท้แล้วเป็นวิกฤติทางจริยธรรมของมนุษย์ โลกทัศน์และระบบคิดอิสลามอันมีรากฐานทางจริยธรรมที่แข็งแกร่ง สามารถเป็นแหล่งความรู้ ระบบคิด และระบบมาตรฐาน ความรับผิดชอบทางจริยธรรมเพื่อเป็นรากฐานในการขับเคลื่อนการแก้ไขวิกฤติดังกล่าว การฟื้นฟูโลกทัศน์ และความหมายของมนุษย์ในระบบคิดอิสลามจะทำให้ การปกป้องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่เป็นเพียงวาทกรรม หากแต่จะสร้างทางออกต่อปัญหาดังกล่าวได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน (มุฮัมหมัดอิลยาส หล้าปริง, 2564) มนุษย์ทุกคนมีภารกิจและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและร่วมมือกันในการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างทะนุถนอม ใช้อย่างระมัดระวัง ประหยัดและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งต้องปกป้องดูแลบำรุงรักษา อนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ในสภาพที่ดีตลอดชั่วอายุขัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ในทุกด้านทุกระดับ และเอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเกิด ความสุขสันติของมนุษยชาติอย่างแท้จริง (Ahmad et al., 2004; Mahama, 2010; Samaun, 2013) จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อมตามแนวทางจริยศาสตร์อิสลามแสดงถึงความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อมและความ สมดุล เป็นพลังเคลื่อนไหวอันทรงอำนาจที่สุดในการต่อสู้กับปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อมรอบด้านที่กำลังคุกคามความอยู่รอด ปลอดภัยของมนุษย์ในทุกระดับ (วงจันทร์ นุ่นคง และ กิตติยา โต๊ะทอง, 2560) และเนื่องจากมัสยิดเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติศาสนกิจทำให้ได้พบปะพูดคุย ปรึกษาแลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา ทั้งนี้มัสยิดยังเป็น สถาบันที่สำคัญในการปลูกฝังความศรัทธาและส่งเสริมให้คนในชุมชนมีจริยธรรมและสิ่งที่สำคัญ ที่สุดคือ ศักยภาพของอิหม่าม ซึ่งอิหม่ามเป็นผู้นำที่มีบทบาททางสังคม โดยประยุกต์ใช้หลักคำสอน ศาสนาจากพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนา ผู้นำหรืออิหม่าม เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ทำให้คนในชุมชนเชื่อถือ ไว้วางใจและปฏิบัติตามแบบอย่างผู้นำ (ระพีพรรณ มุหะหมัด, 2556) ดังปรากฏโครงการที่สร้างการมีส่วนร่วมระหว่าง มัสยิด บ้าน ชุมชน สามารถเป็นต้นแบบในการรณรงค์ให้ความรู้ด้านการจัดการขยะต้นทางตั้งแต่ครัวเรือน การจัดการขยะกลางทางเป็นการคัด

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แยกขยะที่มีมูลค่าไว้มูลค่า เป็นการเพิ่มช่องทางการเรียนรู้การคัดแยกขยะ โดยมีผู้นำศาสนาโต๊ะอิหม่ามสามารถเชื่อมโยงการสอนหลักศาสนากับการจัดการขยะได้ (ไทยโพสต์, 2562)

ตัวอย่างผลงานที่ได้รางวัลเป็นที่ประจักษ์ จากความเข้มแข็งของชุมชนมุสลิมที่ร่วมมือกับภาคส่วนราชการ เอกชนต่างๆ ในด้านสิ่งแวดล้อม หากยึดจากจำนวนมัสยิดทั้งหมดในกรุงเทพมหานครตามที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (2565) ระบุมีจำนวน 193 แห่ง (จดทะเบียน 185 แห่ง และไม่จดทะเบียน 8 แห่ง) ยังพบว่ามัสยิดที่มีจำนวนที่เป็นต้นแบบการใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อมจำนวนน้อยมาก ตัวอย่างเช่น

ปี 2550 ชุมชนในเครือข่ายมัสยิดกมาลุลอิสลาม ได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว ครั้งที่ 9 ประจำปี 2550 (สถาบันลูกโลกสีเขียว, 2563)

ปี 2560 กรุงเทพมหานครได้มอบรางวัล “คนรักสิ่งแวดล้อม ร่วมกัน เราทำได้” ให้แก่ชุมชนโดยรอบมัสยิดกมาลุลอิสลาม ในด้านนวัตกรรมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ชุมชนวัดลาดบัวขาว-สุเหร่าซีรอ ชุมชนโดยรอบสุเหร่าแสนแสบ และชุมชนสุเหร่าทรายกองดิน ในด้านอาสาเครือข่ายความร่วมมือ ชุมชนโดยรอบมัสยิดเกาะขุนเณร และชุมชนโดยรอบมัสยิดอิศฮารัด ในด้านจุดประกาย สร้างสรรค์ มุ่งมั่นพัฒนา (MToday, 2560)

ปี 2563 การไฟฟ้านครหลวงได้รับรางวัล Great Practice ประเภท Emerging market ในเวที Global Corporate Sustainability Awards : GCSA 2020 ประเทศไต้หวัน จากโครงการพัฒนาชุมชนสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กรณีชุมชนคอยรูตตี๊กว่า) (สยามรัฐออนไลน์, 2563)

ปี 2565 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำโครงการชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) มีชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 35 แห่ง ผ่านการคัดเลือกโครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) โดยปรากฏชุมชนมุสลิมขนาดกลาง 2 แห่ง คือ ชุมชนแผ่นดินทองคอยรูตตี๊น เขตหนองจอก มีความเกี่ยวข้องกับมัสยิดคอยรูตตี๊น (ลำตันกล้วย) และชุมชนซอยวัดม่วงแคมัสยิดฮารูน เขตบางรัก (สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2565)

การดำเนินการของโครงการนี้จึงมุ่งไปที่กลุ่มชุมชนมุสลิมที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับการจัดการขยะเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่อิหม่าม หรือผู้นำชุมชนมุสลิม นำไปปฏิบัติต่อไป จนถึงการร่างแนวปฏิบัติที่ดีให้สร้างสรรค์โครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะที่มีแกนนำที่เข้มแข็ง เครือข่ายที่เกื้อกูลกันในสังคมมุสลิมด้วยกัน ทั่วทั้งกรุงเทพมหานคร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

2. วัตถุประสงค์ (เป้าหมายการดำเนินการวิจัย)

- 1) เพื่อสร้างคู่มือในการดำเนินการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ของชุมชนแผ่นดินทองคอยรดดิน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ)
- 2) เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม 5 ชุมชน ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ด้วยการเรียนรู้ผ่านชุมชนต้นแบบ
- 3) เพื่อพัฒนาแผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ประจำมัสยิดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (ฉบับร่าง)

3. ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตขององค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) มาจากชุมชนแผ่นดินทองคอยรดดิน เขตหนองจอก (มัสยิดคอยรดดิน (ลำต้นกล้วย))

ขอบเขตของพื้นที่ที่รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นกลุ่มผู้นำชุมชนมุสลิม หรืออิหม่ามประจำมัสยิด ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เป็นการเรียนรู้เพื่อการนำไปปฏิบัติต่อยอดตามความเหมาะสมในบริบทของพื้นที่

ขอบเขตของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียสำหรับร่างแผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ประจำมัสยิดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินการที่เหมาะสมตามหลักการทางศาสนา เพื่อขยายผลไปเป็นแนวทางปฏิบัติให้ผู้นำชุมชน และผู้นำทางศาสนาประจำมัสยิดทั่วกรุงเทพมหานคร

4. แผนการดำเนินงาน/ปฏิบัติงานอย่างละเอียด พร้อมผลผลิตนำส่ง (Gantt Chart) (ระยะเวลาดำเนินการทุกกิจกรรม, ระยะเวลาการเก็บข้อมูล, ระยะเวลาการส่งรายงาน)

แผนการดำเนินงาน	เดือน											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. การประมวลองค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน และเตรียมการเป็นแหล่งความรู้ให้การอบรม ของชุมชนแผ่นดินทองคอยรดดิน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ)												

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

วิชาการและการปฏิบัติจริงรวมกัน ด้วยการทบทวนเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่ผ่านมาและมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา

2. การวิเคราะห์โดยการมีส่วนร่วม และการจัดการแก้ปัญหา (Collectively analyzing and problematizing) การจัดการวิเคราะห์อย่างมีส่วนร่วมของความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบ ปัญหาหรือสาเหตุและทฤษฎี ด้วยการกำหนดแนวทางปฏิบัติการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยการคาดคะเนแนวโน้มของผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากข้อมูลการจัดการประสบการณ์อย่างเป็นระบบ

3. การสะท้อนกลับและการเลือกปฏิบัติ (Reflecting on and choosing action) พิจารณาทางเลือกของปฏิบัติการและการระบุปฏิบัติการนั้น เป็นการให้ข้อมูลถึงผลการวิเคราะห์และแนวทางการจัดการแก้ปัญหาที่เหมาะสม เพื่อดำเนินการตามกลยุทธ์หรือกลวิธี ผ่านแผนงานและโครงการในการดำเนินกิจกรรมที่วางไว้ โดยต้องมีความยืดหยุ่นตามบริบทของชุมชน การสะท้อนกลับอาศัยกระบวนการกลุ่มในลักษณะการวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินแนวทางการปฏิบัติไว้ล่วงหน้าตามความเหมาะสม

4. การดำเนินการและการประเมินผลการปฏิบัติการ (Taking and evaluating action) เป็นการปฏิบัติตามแนวทางที่ได้เลือกไว้ และดำเนินการตามลำดับขั้นตอนสู่การเปลี่ยนแปลง และสิ่งสำคัญที่ต้องทำคือการสังเกตการณ์ และการสะท้อนในตอนท้ายของแต่ละรอบและเชื่อมโยงข้อสรุปใด ๆ กับปัญหาหรือคำถามที่ตั้งไว้ จากนั้นสามารถพิจารณาผลของการดำเนินงานรอบอื่นต่อไป เพื่อให้มีเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้นและพัฒนากลยุทธ์ต่อไป ปรับแต่งหรือพัฒนาคำถามใหม่ สรุปโครงการวิจัยนี้บางส่วนหรือทั้งหมด

5. การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (Systematizing learning) เรียนรู้จากกระบวนการจัดการ การตรวจสอบ การแบ่งปันความรู้ใหม่ เขียนสรุปรายงาน และหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อสรุป หรือเรื่องราวจากชุมชนก่อนแจกจ่าย การสร้างวิดีโอหรือวีดิโอ และการนำเสนอเอกสารร่างไปยังชุมชนก่อนที่จะจบและแจกจ่าย นอกจากนี้ยังสามารถใช้บทละคร เพลง บทกวี บทละครและผลงานศิลปะเพื่อแบ่งปันสิ่งที่ได้พบขึ้นอยู่กับบริบท อาจต้องมีการตีความประกอบบางอย่างเพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้ จัดการประชุมอย่างน้อยหนึ่งครั้ง สำหรับผู้มีส่วนร่วมทั้งจากองค์กรและชุมชนเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ผ่านทางบทสรุปหรือแผนภาพที่เปิดกว้างเพื่อชี้แจงและปรับปรุงต่อไป

ลักษณะตัวอย่างหรือประชากรที่ทำการศึกษา

วิพากษ์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	หน่วยงาน ที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงาน	หน่วยงานที่จะนำแผนงาน/องค์ความรู้ของงานไปใช้ประโยชน์	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้ประโยชน์	สถานที่ในการดำเนินการ	จำนวนครั้ง	จำนวนผู้ที่จะเข้าร่วม
นโยบายเชิงพื้นที่	ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตดินเขตหนองจอก	ชุมชนมุสลิมและ	ประชากรในชุมชนมุสลิม	อิหม่าม หรือผู้นำชุมชนมุสลิมใกล้เคียง	สำนักงานคณะกรรมการอิสลามอิสลาม	1	คณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เฉพาะเขต หนองจอก	คณะกรรมการ อิสลาม กรุงเทพมหานคร อิหม่ามประจำ มัสยิดพื้นที่เขต หนองจอก มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต	อิหม่าม ประจำ มัสยิด พื้นที่เขต หนองจอก	พื้นที่เขต หนองจอก อิหม่าม ประจำมัสยิด พื้นที่เขต หนองจอก	มัสยิดประจำ มัสยิด พื้นที่ เขตหนอง จอก	กรุงเทพมหานคร หรือ มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต		ผู้นำโครงการ/ ผู้นำชุมชน แผ่นดินทองคอย รุดดีน เขตหนอง จอก อิหม่ามมัสยิด คอยรุดดีน (ลำ ต้นกล้วย) คณะผู้วิจัย
นโยบาย สำหรับ อิหม่ามใน พื้นที่ กรุงเทพฯ	คณะกรรมการ อิสลาม กรุงเทพมหานคร อิหม่ามประจำ มัสยิดพื้นที่เขต ต่างๆ ของ กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต	ชุมชน มุสลิมและ มัสยิด พื้นที่เขต ต่างๆ ของ กรุงเทพฯ	ประชากรใน ชุมชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร อิหม่าม ประจำมัสยิด พื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	อิหม่าม หรือ ผู้นำชุมชน มุสลิมใกล้ มัสยิด พื้นที่ เขตต่างๆ ของ กรุงเทพฯ	สำนักงาน คณะกรรมการ อิสลาม กรุงเทพมหานคร หรือ มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต	1	คณะกรรมการ อิสลาม กรุงเทพมหานคร ผู้นำโครงการ/ ผู้นำชุมชนมุสลิม ทั่วกรุงเทพฯ อิหม่ามประจำ มัสยิดพื้นที่เขต ต่างๆ ของ กรุงเทพฯ คณะผู้วิจัย
	คณะกรรมการ อิสลาม กรุงเทพมหานคร อิหม่ามประจำ มัสยิดพื้นที่เขต ต่างๆ ของ กรุงเทพฯ และ มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต	ชุมชน มุสลิมและ มัสยิด พื้นที่เขต ต่างๆ ของ กรุงเทพฯ	ประชากรใน ชุมชนมุสลิม กรุงเทพมหานคร อิหม่าม ประจำมัสยิด พื้นที่เขตต่างๆ ของกรุงเทพฯ	อิหม่าม หรือ ผู้นำชุมชน มุสลิมใกล้ มัสยิด พื้นที่ เขตต่างๆ ของ กรุงเทพฯ	สำนักงาน คณะกรรมการ อิสลาม กรุงเทพมหานคร หรือ มหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต	1	คณะกรรมการ อิสลาม กรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ก. ประชากรเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาเป็นกลุ่มชุมชนมุสลิม ในเขตหนองจอก กรุงเทพฯ 47 แห่ง ซึ่งเป็นผลจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ในเชิงพื้นที่ระหว่างชุมชนต้นแบบการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) แล้วนำมาขยายผลในพื้นที่ชุมชนมุสลิมของตนเองในการทำโครงการที่เน้นการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) ที่เหมาะสมกับบริบทตนเอง โดยภาพรวมของผลลัพธ์ที่ได้จะนำไปสู่การร่างแนวปฏิบัติที่ขยายผลให้ทั่วกรุงเทพฯ โดยคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร มีส่วนสำคัญในการผลักดันอย่างเป็นรูปธรรมได้

ข. การเลือกตัวอย่าง

วิธีและหลักเกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างจากประชากรเป้าหมาย มีดังนี้

1. เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria) อาสาสมัคร/กลุ่มตัวอย่าง

ชุมชนต้นแบบ ต้องเป็นชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ในระดับที่ผ่านเกณฑ์ในระดับมาตรฐาน จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นชุมชนมุสลิมที่อยู่ในพื้นที่เขตหนองจอก

ชุมชนนำร่อง เป็นชุมชนมุสลิมที่อยู่ในพื้นที่เขตหนองจอก และสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการที่เน้นการจัดการขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste)

2. เกณฑ์การคัดอาสาสมัคร/กลุ่มตัวอย่างออก (Exclusion criteria)

ไม่มีความคืบหน้าในการดำเนินการ ไม่มีสมาชิกในชุมชนมาเข้ามามีส่วนร่วมในเชิงปฏิบัติการ หรือตัวแทนของชุมชนแจ้งความประสงค์ในการออกจากโครงการโดยสมัครใจ

3. เกณฑ์การถอนอาสาสมัคร/กลุ่มตัวอย่าง (Discontinuation criteria) ออกจากโครงการวิจัย

ชุมชนเกิดความขัดแย้ง หรือข้อปัญหาในชุมชน หรือเกิดเหตุการณ์อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

4. เกณฑ์การยุติโครงการวิจัย (Terminal criteria)

ชุมชนเกิดความขัดแย้ง หรือข้อปัญหาในชุมชน หรือเกิดเหตุการณ์อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

ค. ขนาดตัวอย่าง

ชุมชนต้นแบบ 1 ชุมชน ชุมชนนำร่อง 5 ชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ก. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำการศึกษา

ลำดับ	กลุ่มวิสาหกิจ/ชุมชน/สหกรณ์/ศูนย์/กลุ่มเกษตรกร/หมู่บ้าน/อื่นๆ	ชื่อ กลุ่มวิสาหกิจ/ชุมชน/ สหกรณ์/ศูนย์/กลุ่ม เกษตรกร/หมู่บ้าน/อื่นๆ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ภาค	จำนวน กลุ่มเป้าหมายที่ รับการถ่ายทอด (คน)
1		ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุค ดิน เขตหนองจอก (มัสดิ คคอยรุคดิน (ลำต้นกล้วย))	6	โคก แฝด	หนอง จอก	กทม.	กลาง	10
2	ชุมชนใกล้เคียงในเขตหนองจอก 5 ชุมชน							40

ข. การดำเนินการวิจัยหรือกรรมวิธีการรักษา

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- 1) ประมวลองค์ความรู้ต่างจากคู่มือของกรม องค์กร และกระทรวงต่างๆ ที่เป็นแนวทางมาตรฐานของการจัดการขยะทั้งระบบ ในการจัดการขยะแต่ละประเภท เพื่อเป็นแนวทางในการใช้องค์ความรู้หลักเป็นแกน แล้วประมวลหาความเชื่อมโยงการจัดการขยะ กับก๊าซเรือนกระจก คาร์บอนซีโร่ SDG เพื่อเตรียมความพร้อมด้านองค์ความรู้ทางวิชาการสู่ชุมชนในรูปแบบความเชื่อมโยงกับการจัดการขยะเดิม
  - 2) ถอดองค์ความรู้ จากการปฏิบัติงานผู้นำโครงการ/ผู้นำชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก จากการได้รับเป็นชุมชนมุสลิม ที่เป็นชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ประจำปี 2566 โดยดำเนินการถอดหาแนวปฏิบัติที่ดี ของกระบวนการจัดการขยะเป็นศูนย์ตั้งแต่ความเป็นมา การดำเนินโครงการ จนถึงการได้รับรางวัล
  - 3) สร้างบทเรียนร่วมกับผู้นำโครงการ/ผู้นำชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก เพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้จากข้อ 1 และ 2 โดยกำหนดการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎีควบคู่กัน ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งตั้งเป้าหมายให้ชุมชนต้นแบบเป็นศูนย์ขององค์ความรู้เพื่อการศึกษางานในอนาคตด้วย
  - 4) ดำเนินการประสานงานกับมัสยิดที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับชุมชนต้นแบบ ผ่านทางคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากความสมัครใจและระยะห่างจากพื้นที่ชุมชนต้นแบบ เป็นหลัก 5 ชุมชนนำร่อง
  - 5) ดำเนินการจัดการถ่ายทอดองค์ความรู้จัดการขยะให้เป็นศูนย์ จากชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ) ตามแนวทางที่ออกแบบไว้ในข้อที่ 3
  - 6) ชุมชนมุสลิม 5 ชุมชนนำร่อง ทำองค์ความรู้ไปปฏิบัติสร้างโครงการจริงในพื้นที่ของตนเอง โดยเริ่มจากการสร้างแผนที่เดินดินเกี่ยวกับจุดการทิ้งขยะเพื่อรอเก็บ แล้วสำรวจ ประเมินปริมาณของขยะในชุมชน จนออกแบบการดำเนินโครงการในพื้นที่ตนเอง
  - 7) ติดตามความคืบหน้าและการให้ความช่วยเหลือด้านให้คำปรึกษาจากชุมชนต้นแบบ โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลความคืบหน้าของการดำเนินโครงการ ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และสำรวจ ทุก 1 เดือน หลัง 6 เดือน 5 ชุมชนนำร่องรายงานการปฏิบัติงานโดยใช้แบบฟอร์มตามการส่งเสนอเป็นชุมชนปลอดขยะของ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 8) ผู้วิจัยถอดบทเรียนของโครงการ 5 ชุมชนนำร่องที่ให้เครือข่ายเป็นผู้สนับสนุน ร่วมกับถอดบทเรียนโครงการของชุมชนต้นแบบในการเป็นผู้สนับสนุนหลักของเครือข่าย แล้วนำเสนอให้ผู้นำโครงการ/ผู้นำชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดดิน เขตหนองจอก และคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร พิจารณา และวิพากษ์ผลการดำเนินโครงการ
  - 9) ผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการอิสลามกรุงเทพมหานคร ร่างแผนแนวการปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการขยะเป็นศูนย์ โดยให้อิหม่ามประจำมัสยิดทั่วกรุงเทพมหานคร นำไปใช้ในเชิงนโยบายขยายผล
  - 10) จัดประชุมเสนอโครงการวิจัย และผลของการถอดบทเรียนการจัดการขยะเป็นศูนย์ สำหรับชุมชนมุสลิม เพื่อความยั่งยืน
  - 11) เขียนรายงาน และบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ ประโยชน์ในการอ้างอิง และขยายผลไปพื้นที่อื่นๆ
- ค. เครื่องมือที่ใช้วัด
- เกณฑ์การพิจารณาตัดสินโครงการชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ปี 2566 (เป็นต้นแบบ)

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ตารางสรุปแนวทางการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์	การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
1) เพื่อสร้างคู่มือในการดำเนินการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ของชุมชน แผ่นดินทองคอยรุคดีน เขตหนองจอก (ชุมชนต้นแบบ)	-การเก็บรวบรวมใช้ข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง -การประชุมกลุ่มเพื่อหาแนวทางการจัดการความรู้ในการนำเสนอเป็นต้นแบบจากชุมชน แผ่นดินทองคอยรุคดีน เขตหนองจอก รสมทั้งการลงพื้นที่สำรวจสถานที่การจัดการเป็นศูนย์การเรียนรู้แบบพี่เลี้ยงให้กับชุมชนนำร่องเข้ามาศึกษา แลกเปลี่ยน และปรึกษาด้านการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน	-การวิเคราะห์ข้อมูลใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาแก่นของเรื่อง (theme coding) ซึ่งได้จากการถอดเทปการประชุมโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อนำไปสู่การค้นหาแบบแผนพฤติกรรม (pattern-matching) ของประเด็นและปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับแก่นของเรื่อง -การสังเคราะห์เอกสารเพื่อหาแก่นขององค์ความรู้ในการแนะนำแนวทางในการดำเนินการในเชิงกระบวนการในชุมชน ด้านการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ที่สามารถปรับใช้ได้แบบเหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่
2) เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม 5 ชุมชน ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ด้วยการเรียนรู้ผ่านชุมชนต้นแบบ	บันทึกข้อมูลการดำเนินงาน รายละเอียดเนื้อหาในรายงาน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน (จำนวนประชากร คริวเรือน อาชีพ ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นต่อวัน) ส่วนที่ 2 นโยบาย แผนงาน และการสนับสนุน ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมและจิตอาสาจัดการขยะในชุมชน ส่วนที่ 4 การบริการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยใช้หลัก 3Rs ส่วนที่ 5 ผลสำเร็จการดำเนินงานชุมชนปลอดขยะและความยั่งยืน ส่วนที่ 6 การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (แนวทางการเขียน ตามรายงานการส่งเข้าประเมินการประเมินชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2565)	ประเมินความร่วมมือการพัฒนา การจัดตั้งโครงการภายในชุมชน จากพี่เลี้ยงในชุมชนต้นแบบ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะตลอดการดำเนินโครงการ ไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง ประเมินความสำเร็จของโครงการที่เป็นรูปธรรมด้วยการนำชุมชนที่เข้าร่วมการพัฒนาเป็นชุมชนนำร่องเข้าประกวดโครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ (ZERO WASTE)
3) เพื่อพัฒนาแผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ประจําสมัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	ผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการอิสลาม กรุงเทพมหานคร ร่วมกันร่างแผนแนวการปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการขยะเป็นศูนย์ โดยให้อิหม่ามประจําสมัยทั่วกรุงเทพมหานคร สร้างแนวทางนำไปใช้ในเชิงนโยบายขยายผล	นำข้อเสนอการวิจัย แผนงาน แนวปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ (ฉบับร่าง) นำเสนอขอความคิดเห็นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เกี่ยวข้องและมีผลผลักดันในด้านนโยบายขยาย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ร่วมกับคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (ฉบับร่าง)	ผลได้ และนำมาปรับแก้ไข เพื่อผลักดันให้เกิดเป็นนโยบายหลักทั่วไป
--	--

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (เปรียบเทียบก่อนและหลังจากการดำเนินการ)

ก่อนดำเนินการ	หลังดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> ● ความรู้ และความมั่งคั่งในการดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ เป็นความสนใจเฉพาะกลุ่มและความเข้มแข็งของชุมชนในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งจะพบชุมชนเดิม ๆ ในการรับรางวัลต่าง ๆ ● รูปแบบการขยายผลในการประสานงานระหว่างชุมชนเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกันอยู่ในระดับต่ำ ไม่มีเวทีของการประชุมของผู้นำทางศาสนา และผู้นำชุมชนที่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างชุมชน และองค์ความรู้ในแนวปฏิบัติที่ดีของการทำให้เกิดการประสบความสำเร็จในการจัดการด้านต่างๆ ● การออกแบบกิจกรรมสำหรับชุมชนที่ไม่เคยดำเนินการอาจไม่มีแหล่งทุนเริ่มต้น ที่เลี้ยงคอยกำกับติดตามดูแล ความสำเร็จในการดำเนินโครงการจึงไม่ต่อเนื่อง หรือไม่ยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> • ด้านวิชาการ องค์ความรู้การจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ในรูปแบบของชาวมุสลิม โดยมีลักษณะเฉพาะเชิงพื้นที่ ในลักษณะของเครือข่ายที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการระหว่างกัน (นักวิชาการ อาจารย์ นักวิจัยชุมชน) • ด้านสังคม <ul style="list-style-type: none"> ☐ ด้านสาธารณะ เป็นแบบอย่างของการปฏิบัติที่ใช้แนวทางทางผู้นำของศาสนา เป็นผู้ขับเคลื่อน โดยให้สามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติในกลุ่มคนศาสนาเดียวกัน แต่ต่างพื้นที่กันได้ หรือการใช้ในสังคมพหุวัฒนธรรมที่หลากหลายแต่คำนึงรายละเอียดของการปฏิบัติที่จำกัดบางกรณี (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน) ☐ ด้านชุมชนและพื้นที่ ชุมชนที่มีแกนนำเป็นศาสนาเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวหลักทางการดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม การเรียนรู้องค์ความรู้ผ่านการถ่ายทอดกับบุคคลและพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน การเชื่อมโยงระหว่างกันจะเสริมสร้างความเข้มแข็งของแต่ละพื้นที่ได้อย่างชัดเจน (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน) ☐ ด้านสิ่งแวดล้อม การออกแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเรื่องขยะสะท้อนถึงวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี และศาสนา ที่บ่มเพาะให้สามารถอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า ส่งผลให้การใช้ทรัพยากรที่มีโอกาสหมดไปของโลกนี้มีอายุของผลิตภัณฑ์นั้นๆที่ยาวขึ้น และใช้อย่างคุ้มค่า สิ่งแวดล้อมทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตล้วนได้รับผลจากโครงการทั้งสิ้น ความสะอาดของพื้นที่จะมีมากขึ้น (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน) • ด้านนโยบาย

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

	<p>เป้าหมายเพื่อให้เกิดการขยายแนวคิดโดยการทดลองรูปแบบจากการปฏิบัติจริง จากต้นแบบชุมชนที่ได้รับการประเมินรับรองจากองค์กรภายนอก ในการเป็นศูนย์ของการถ่ายทอดความรู้ในแนวทางการปฏิบัติที่ดี และมีประสิทธิภาพ ผ่านผู้นำทางศาสนาเป็นแกนหลักของการแนะนำแนวทางปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม ที่ไม่ขัดหลักทางศาสนาอิสลาม (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ด้านเศรษฐกิจ <p>มีรายได้จากการเพิ่มมูลค่าของขยะ ที่สอดแทรกแนวคิดทางภูมิปัญญาเฉพาะท้องถิ่น หรือจัดการแยกประเภทขยะทำให้มีรายได้เสริมในการขายตามประเภทวัสดุ ในด้านการลดเงินค่าใช้จ่ายในการกำจัดและจัดการขยะในอนาคต (ผู้นำศาสนา สมาชิกชุมชน)</p>
--	--

7. ความเสี่ยงและแผนบริหารความเสี่ยง (การวิเคราะห์ถึงปัญหาต่าง ๆ ที่จะเป็นความเสี่ยง หรือ มีผลกระทบต่อ การดำเนินงาน/ความสำเร็จ หรือ ผลผลิตที่จะเกิดขึ้น พร้อมแนวทางแก้ไขหรือควบคุม)

ก. ความเสี่ยงที่อาจเกิดต่ออาสาสมัคร/กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับอาสาสมัคร/กลุ่มตัวอย่าง เมื่อเข้าร่วมโครงการวิจัย อาจเป็นความเสี่ยงทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ ที่อาจมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพเดิม เพราะ ต้องอาศัยความทุ่มเทในการจัดตั้งกลุ่มทำกิจกรรม

ข. มาตรการในการลดความเสี่ยงหรือการวางแผนแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

ความเสี่ยงในการประกอบกิจกรรมของแต่ละชุมชนของชุมชนที่ปฏิบัติตามชุมชนต้นแบบ อาจมีการดำเนินการโดยไม่มีความพร้อม 100% ซึ่งอาจขาดทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากร ดังนั้นการดำเนินการของผู้วิจัย จึงต้องวางแผนการควบคุมติดตามการดำเนินการอย่างรัดกุมควบคุม ให้คำปรึกษา โดยคนจากชุมชนต้นแบบ และจากกลุ่มผู้วิจัย สนับสนุนแบบพี่เลี้ยง

ค. ประเด็นความอ่อนไหวทางสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ

เนื่องจากชุมชนมุสลิม การนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมในการปฏิบัติของผู้วิจัยก่อนลงพื้นที่ การเก็บข้อมูล แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และประกอบกิจกรรมอื่นๆ ต้องมีการเตรียมความพร้อมและระมัดระวัง

(ลงชื่อ) .....

(ทศพร มะหะหมัด)

หัวหน้ากิจกรรม

3/มกราคม./2566

แบบฟอร์มรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่.....
(รายงานตามงวดงานในสัญญา)

โครงการ (ไทย).....
(อังกฤษ).....
ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมประจำปี.....จำนวน.....บาท
ระยะเวลาทำการวิจัย.....เดือน เริ่มทำการวิจัยเมื่อ (เดือน, ปี).....
รายงานความก้าวหน้าของการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่.....ระหว่าง (เดือน, ปี).....ถึง (เดือน, ปี).....
รายนามหัวหน้าโครงการและผู้ร่วมโครงการ พร้อมทั้งหน่วยงานที่สังกัดและรายละเอียดการติดต่อ
(ที่อยู่/โทรศัพท์/โทรสาร/e-mail).....

1. หลักการและเหตุผล (ระบุสาเหตุความจำเป็นที่ต้องดำเนินการวิจัย)

2. วัตถุประสงค์ (เป้าหมายการดำเนินการวิจัย)

3. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

4. ระเบียบวิธีวิจัย (ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตลอดแผนงานวิจัย)

4.1 รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงานจริงตามแผนงาน (ช่วงรายงานความก้าวหน้า)

4.2 สรุปผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับแผนงานทั้งหมด

5. รายงานผลการดำเนินการวิจัยและนวัตกรรม และการวิเคราะห์การดำเนินงาน (ตามขั้นตอนที่ 4)

5.1 ตารางเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับแผนการดำเนินงานที่ตั้งไว้ (Gantt Chart)

กิจกรรม	เดือน											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1.												
2.												
3.												

หมายเหตุ : ให้ระบุเดือนที่เริ่มดำเนินการวิจัยตามสัญญาฯ

←-----→ หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่วางแผนไว้ว่าจะทำตามข้อเสนอโครงการ

=====> หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่ได้ทำแล้ว

5.2 รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงานจริงตามแผนงาน (ช่วงรายงานความก้าวหน้า) และสรุปผลของกิจกรรมในรูปแบบ one-page summary

.....

.....

.....

.....

5.3 สรุปผลการดำเนินงานนำเสนอองค์ความรู้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดการความรู้ และนำมาขยายผลแก่กลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้

.....

.....

.....

.....

5.4 รายละเอียดอื่น ๆ เช่น เครื่องมือการวิจัยต่าง ๆ (แบบสอบถาม แบบวัด ฯลฯ) บทความ/report (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

6. ผลผลิต(output) หรือ ตัวชี้วัดในแต่ละช่วงรายงานความก้าวหน้า

กิจกรรม	ผลผลิต (output)		หมายเหตุ
	ตามข้อเสนอ	ตามช่วงเวลาที่รายงาน	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

7. งบประมาณที่ได้ใช้จ่ายไปแล้วนับตั้งแต่เริ่มโครงการ

หมวดรายการงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)			หมายเหตุ
	ที่ได้รับอนุมัติ	ใช้จริง	คงเหลือ	
7.1 งบบุคลากร				
7.2 งบดำเนินงาน (ค่าตอบแทน, ค่าใช้สอย, ค่าวัสดุ)				
7.3 งบลงทุน (ค่าที่ดิน, ค่าครุภัณฑ์)				
7.4 ค่าธรรมเนียมอุดหนุนสถาบัน				
รวมทั้งสิ้น				

8. งานตามโครงการที่จะทำต่อไป

.....

.....

.....

.....

9. ข้อมูลโดยสรุปของการจัดทำ (ร่าง) คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการใช้ประโยชน์จริง หรือ คู่มือองค์ความรู้ฯ ขนาด A5 ที่ใช้ในการถ่ายทอดฯ ในโครงการที่ได้วิเคราะห์/สังเคราะห์และจัดการความรู้แล้ว (ให้อธิบายว่าคู่มือนี้ ใครจะเป็นผู้นำไปใช้ประโยชน์ เช่น หน่วยงานภาคปฏิบัติ หรือ บุคคล เป็นต้น และจะมีวิธีการนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร)

.....

.....

.....

.....

10. คำชี้แจงเกี่ยวกับอุปสรรคหรือปัญหา พร้อมวิธีการแก้ปัญหา (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

11. แผนการบริหารความเสี่ยง

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าโครงการ

วันที่...../...../.....

หมายเหตุ :

1. การจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามที่ระบุในข้อเสนอโครงการ **โดยจัดส่งผ่านระบบ NRIIS และรูปแบบเอกสารส่งมาที่ วช.**
2. การจัดทำรายงานความก้าวหน้าต้องนำเสนอรายละเอียดที่สื่อให้คณะผู้ตรวจสอบทางวิชาการอ่านและเข้าใจกระบวนการทำงานที่ผ่านมาทั้งหมดอย่างชัดเจนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยในการอนุมัติเบิกจ่ายงบประมาณในงวดต่อไป
3. แบบฟอร์มสรุปผลของกิจกรรมในรูปแบบ One-page summary เป็นภาษาไทย
4. ข้อมูลในรายงานความก้าวหน้าฯ ควรมีเนื้อหาที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้เสนอไว้ และนำเสนอโดยละเอียดที่สุด (ไม่ต่ำกว่า 20 หน้า A4) เนื่องจากเป็นเอกสารสำคัญในการพิจารณาการเบิกจ่ายงบประมาณการดำเนินงานในระยะต่อไป
5. ตรวจสอบความถูกต้องของการสะกดคำ การเว้นวรรคตอน การใส่โลโก้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ละเอียดก่อนการจัดทำเล่ม
6. จัดทำเล่มรายงานความก้าวหน้าฯ โดยเข้าเล่มแบบสันกาว ให้เรียบร้อยและสวยงาม
7. จัดส่งรายงานความก้าวหน้า และ (ร่าง) คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการใช้ประโยชน์จริงให้ วช. จำนวน 8 ชุด พร้อม Flash Drive บันทึกข้อมูล จำนวน 1 ชุด

การพิมพ์รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยและนวัตกรรม

1. ตัวอักษรและการพิมพ์ ให้ใช้ตัวอักษร TS sarabunPSK ขนาด 18 ตัวหนา สำหรับหัวข้อ และขนาด 16 สำหรับเนื้อหารายงาน
2. การตั้งค่าหน้ากระดาษ

บน	2.5 ซม.	ล่าง	2.5 ซม.
ซ้าย	3.0 ซม.	ขวา	2.0 ซม.
3. การใส่เลขหน้า ตัวอักษร TS sarabunPSK ขนาด 14 กลางหน้ากระดาษด้านบน
4. หน้าปก จัดรูปแบบตาม (ตัวอย่าง) ปกรายงานความก้าวหน้าฯ

(ตัวอย่างปก)

รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยและนวัตกรรม ครั้งที่ 1

(ชื่อโครงการภาษาไทย)

(ชื่อโครงการภาษาอังกฤษ)

รูปภาพประกอบ

(ชื่อนักวิจัย).....

(ชื่อหน่วยงาน).....

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ประจำปีงบประมาณ 2566

แบบการเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (สำหรับโครงการวิจัยและนวัตกรรม)

ก. ส่วนประกอบตอนต้น

1. **หน้าปก (Cover)** (ให้มีทุกหัวข้อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข) ดังนี้
  - 1.1 ให้ทำปกแข็ง (อย่างน้อย 120 แกรม) เคลือบมัน สันขาว เข้าเล่มมีตราของ วช. ปรากฏอยู่บนหน้าปกด้านบน
  - 1.2 ให้ระบุคำว่า “รายงานการวิจัยและนวัตกรรม” และชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งระบุชื่อผู้วิจัยและหน่วยงานที่สังกัด
  - 1.3 ให้ใช้กระดาษในการจัดทำรายงานการวิจัยขนาด A4 80 แกรม
  - 1.4 ที่สันปกให้พิมพ์ชื่อเรื่องและปีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร
  - 1.5 ด้านล่างของปก
    - 1.5.1 ให้ระบุข้อความ “ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ”
    - 1.5.2 ให้ระบุปีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร
2. **ปกในมีข้อความเช่นเดียวกับหน้าปก**
3. **กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)** ให้ระบุได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ.....
4. **บทสรุปผู้บริหาร** ความยาวของบทสรุปผู้บริหารไม่ควรเกิน 5 หน้ากระดาษ
  - 4.1 รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม
    - 4.1.1 ชื่อเรื่อง ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ
    - 4.1.2 ชื่อคณะผู้วิจัย (นาย นาง นางสาว)/หน่วยงานที่สังกัด/หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร/e-mail
    - 4.1.3 งบประมาณและระยะเวลาทำวิจัย
      - ได้รับงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... งบประมาณที่ได้รับ.....บาท
      - ระยะเวลาทำวิจัย ตั้งแต่.....(เดือน, ปี).....ถึง.....(เดือน, ปี).....
  - 4.2 สรุปโครงการวิจัยและนวัตกรรม
    - 4.2.1 รายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญและที่มาของปัญหาการดำเนินงาน ให้ระบุแนวความคิดพื้นฐาน ทฤษฎีหลัก หรือสภาพปัญหาที่มีความสำคัญ หรือความจำเป็นที่ต้องดำเนินงานเรื่องนี้ โดยสรุปส่วนที่สำคัญไม่ควรเกิน 5 บรรทัด
    - 4.2.2 รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การดำเนินการ ให้ระบุวัตถุประสงค์หรือคำตอบของการดำเนินงาน ให้ชัดเจน โดยเน้นประเด็นสำคัญของคำตอบที่ต้องการ
    - 4.2.3 รายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ให้ระบุระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ให้ครอบคลุมประเด็นของรูปแบบการวิจัย จำนวนหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเขียนสรุปไม่ควรเกิน 5 บรรทัด และเขียนให้เข้าใจง่าย ไม่จำเป็นต้องใช้ศัพท์ทางวิชาการที่สูงเกินไป
    - 4.2.4 รายละเอียดเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ให้เขียนการนำเสนอผลการดำเนินงาน เรียงการนำเสนอให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่ตั้งไว้ทั้งหมด

4.2.5 รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่ได้จากการดำเนินงาน ให้ระบุประเด็นสำคัญ ๆ ที่พบในการดำเนินงาน เสนอแนะแยกในแต่ละกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อธิบายรายละเอียดให้กลุ่มต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน ในส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญมาก อาจมีรายละเอียดมากกว่าส่วนอื่น ๆ

5. **บทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract)** ให้จัดทำบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นความเรียงที่มีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้ ปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ โดยสังเขป ผลของการดำเนินงาน (การเสนอคำตอบให้แก่หัวข้อปัญหาที่พบและการค้นพบ ตลอดจนข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ที่เป็นประเด็นหลัก ซึ่งความยาวของบทคัดย่อไม่เกินกว่า 1 หน้ากระดาษพิมพ์ ขนาด A4
6. **คำสำคัญ (Key words)**
7. **สารบัญเรื่อง (Table of Contents)**
8. **สารบัญตาราง (List of Tables)** (ถ้ามี)
9. **สารบัญภาพ (List of Illustration)** (ถ้ามี)
10. **คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในการวิจัย (List of Abbreviations)** (ถ้ามี)

ข. ส่วนประกอบเนื้อเรื่อง (อย่างน้อยต้องมีเนื้อหาต่อไปนี้)

1. บทที่ 1 บทนำ
2. บทที่ 2 องค์ความรู้และเทคโนโลยี
3. บทที่ 3 วิธีดำเนินการดำเนินงาน
4. บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน
5. **บทที่ 5 สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ** ให้สรุปเรื่องราวในการดำเนินงานพร้อมทั้งเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานในขั้นต่อไป ตลอดจนประโยชน์ในทางประยุกต์ของผลการดำเนินการที่ได้
6. **บรรณานุกรม (Bibliography)** ระบุรายชื่อเอกสารอ้างอิงโดยเรียงลำดับเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน แล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ให้เรียงตามลำดับการอ้างอิงเอกสารให้เป็นไปตามมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่ง
7. **ภาคผนวก (Appendix)** ถ้ามี

ค. ส่วนประกอบตอนท้าย

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยและคณะนักวิจัยทุกคน พร้อมหน่วยงานสังกัด รายละเอียดสถานที่ติดต่อ เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร และ E-mail

ง. รายละเอียดการพิมพ์

การพิมพ์เนื้อหาให้ใช้อักษร TH SarabunPSK ขนาด 16 point โดยใช้กระดาษ A4 80 แกรม และพิมพ์ 2 หน้า โดยรูปภาพ และแผนภูมิจะต้องเป็นภาพสี

จ. Flash Drive บันทึกข้อมูล ประกอบด้วย

1. รายงานการวิจัยและนวัตกรรม (ในรูปแบบไฟล์ Word และ PDF)
2. คู่มือองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีเพื่อการใช้ประโยชน์จริง (ในรูปแบบไฟล์ Word และ PDF)
3. ภาพการจัดกิจกรรม เช่น ภาพการลงพื้นที่ การประชุม การอบรม การฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงาน เป็นต้น (ในรูปแบบไฟล์ JPEG หรือ PNG จำนวน 15 – 20 ภาพ) โดยภาพกิจกรรมต้องระบุ วัน เวลา สถานที่จัดกิจกรรมอย่างละเอียด

(ตัวอย่างปก)

รายงานการวิจัยและนวัตกรรม

เรื่อง

(ชื่อโครงการภาษาไทย)

(ชื่อโครงการภาษาอังกฤษ)

รูปภาพประกอบ

ชื่อนักวิจัย.....

ชื่อหน่วยงาน.....

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ประจำปีงบประมาณ 2566

**แบบฟอร์มสรุปผลงานวิจัย/โครงการวิจัย 1 หน้ากระดาษ A4 (สำหรับประชาสัมพันธ์)
(อยู่ในส่วนภาคผนวก)**

1. ชื่อผลงาน/โครงการ.....(ภาษาไทย).....
.....(ภาษาอังกฤษ).....
2. ชื่อ - นามสกุล นักวิจัย.....(ภาษาไทย).....
.....(ภาษาอังกฤษ).....
3. ที่อยู่ติดต่อได้.....เบอร์โทรศัพท์.....E-mail.....
4. ชื่อหน่วยงาน.....
5. ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการเสร็จ.....
6. คำค้น keyword.....
7. อ้างอิง (ใส่ URL ที่สามารถเข้าถึงเอกสารได้กรณีเผยแพร่ผลงานฉบับเต็มทางอินเทอร์เน็ต ถ้าไม่มีให้เว้นว่างไว้)
8. รูปภาพ หรือภาพเคลื่อนไหว (สามารถแยกไฟล์ หรือใส่รวมไว้ในเนื้อหาได้)
9. คำอธิบาย 1 หน้ากระดาษ A4 (TH SarabunPSK ขนาด 10 แบบ Regular)
(สรุปรายละเอียดผลงานวิจัย/โครงการวิจัย มีความยาว 1 หน้ากระดาษ A4 เนื้อหาครอบคลุมถึง ความสำคัญของการดำเนินงานชิ้นนี้ วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และประโยชน์ของการดำเนินงาน)

แบบฟอร์มสรุปผลงานวิจัย/โครงการวิจัย 5 บรรทัด

(สำหรับเผยแพร่ในระบบ EXPLORE ผ่านทางเว็บไซต์ www.thai-explore.net)

(อยู่ในส่วนภาคผนวก)

1. ชื่อผลงาน/โครงการ.....(ภาษาไทย).....
.....(ภาษาอังกฤษ).....
2. ชื่อ นามสกุล นักวิจัย.....(ภาษาไทย).....
.....(ภาษาอังกฤษ).....
3. ที่อยู่ติดต่อได้.....เบอร์โทรศัพท์.....E-mail.....
4. ชื่อหน่วยงาน.....
5. ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการเสร็จ.....
6. คำค้น Keyword.....
7. อ้างอิง...(ใส่ URL ที่สามารถเข้าถึงเอกสารได้กรณีเผยแพร่ผลงานฉบับเต็มทางอินเทอร์เน็ต ถ้าไม่มีให้เว้นว่างไว้)
8. รูปภาพ หรือภาพเคลื่อนไหว
9. คำอธิบาย 5 บรรทัด (TH SarabunPSK ขนาด 10 แบบ Regular)
(สรุปรายละเอียดผลงานวิจัย/โครงการวิจัย มีความยาวไม่เกิน 5 บรรทัด อธิบายด้วยภาษาง่ายๆ เข้าใจได้ง่าย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานทุกระดับ)
10. สรุปงานวิจัยในรูปแบบ One-page summary โดยให้มีตราสัญลักษณ์ของ วช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11. นำเข้าข้อมูลสรุปผลงานวิจัย/โครงการวิจัย 5 บรรทัด ในระบบ EXPLORE ผ่านทางเว็บไซต์
www.thai-explore.net

**แบบฟอร์มประเมินผลการวิจัยในการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม
ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ**

*****

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อแผนงานวิจัย/ชื่อโครงการวิจัย.....

ชื่อนักวิจัย.....หน่วยงาน.....

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน.....(บาท) ปีงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน.....

วัน/เดือน/ปี ที่ดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จ.....

เป้าหมายดำเนินการ.....

พื้นที่การใช้ประโยชน์.....

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

2.1 การนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม (สามารถตอบได้มากกว่า 1 มิติ)

- มตินโยบาย** หมายถึง การมีเอกสารแสดงความสนใจ ความต้องการ หรือการนำข้อมูลและแนวทางแก้ไข ซึ่งได้จากผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมมาใช้ประกอบการแก้ไขปัญหาสำคัญและปัญหาเร่งด่วน ของประเทศในองค์กร หรือหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

- ปัญหาสำคัญ/ปัญหาเร่งด่วนของประเทศ คือ.....

- ชื่อองค์กร หรือหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์.....

- ช่วงเวลาที่นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (วัน/เดือน/ปี).....

- ลักษณะการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (โปรดให้คำอธิบาย พร้อมแนบเอกสาร/ภาพประกอบ).....

- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อองค์กร หรือหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน (โปรดให้คำอธิบาย พร้อมแนบเอกสาร/ภาพประกอบ).....

- มติวิชาการ** หมายถึง การมีเอกสารแสดงถึงการอ้างอิง (Citations) บทความวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์ ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ซึ่งมี Peer-review (โปรดแนบเอกสาร/หลักฐานอ้างอิง).....

- มติเชิงสังคม/ชุมชน** หมายถึง การมีเอกสารแสดงความสนใจ หรือความต้องการเข้ารับ การถ่ายทอด ความรู้ของชุมชน ท้องถิ่น หรือองค์กร (ไม่ใช่หน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัย/หน่วยงานให้ทุน) ที่แสดงให้เห็นถึงการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อชุมชน ท้องถิ่น องค์กร

- ชื่อชุมชน ท้องถิ่น หรือองค์กร ที่นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์.....
- ช่วงเวลาที่นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (วัน/เดือน/ปี).....
- ลักษณะการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (โปรดให้คำอธิบาย พร้อมแนบเอกสาร/ภาพประกอบ).....
- .....
- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อชุมชน ท้องถิ่น องค์กร (โปรดให้คำอธิบาย พร้อมแนบเอกสาร/ภาพประกอบ).....
- .....

มิติพาณิชย์ หมายถึง การมีเอกสารแสดงความสนใจ หรือความต้องการในการนำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมไปพัฒนา/ปรับปรุง กระบวนการผลิตและจำหน่ายในภาคการผลิตและภาคอุตสาหกรรม

- ภาคการผลิต/ภาคอุตสาหกรรม ที่นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์.....
- ช่วงเวลาที่นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (วัน/เดือน/ปี).....
- ลักษณะการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (โปรดให้คำอธิบาย พร้อมแนบเอกสาร/ภาพประกอบ).....
- .....
- การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อภาคการผลิตและภาคอุตสาหกรรม (โปรดให้คำอธิบาย พร้อมแนบเอกสาร/ภาพประกอบ).....
- .....

2.2 ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากงานวิจัย (โปรดระบุเดือน/ปี ที่ยื่นขอและได้รับ)

.....

2.3 ผู้ได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม (โปรดระบุหน่วยงาน บุคคล หรือพื้นที่ที่นำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์)

.....

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานวิจัย (งานวิจัยที่แล้วเสร็จ)

- ไม่มีปัญหาและอุปสรรค
- มีปัญหาและอุปสรรค (โปรดระบุสาเหตุ)

.....

2.5 ผลกระทบจากการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ (งานวิจัยที่แล้วเสร็จ)

- ไม่มีผลกระทบ
- มีผลกระทบ (โปรดระบุสาเหตุ)

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง.....

บันทึกข้อตกลง

เรื่อง การให้ความยินยอมเปลี่ยนแปลงอัตราการใช้จ่ายเงิน

1. กรณีระเบียบสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อการวิจัย และส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พ.ศ.2550 ถูกยกเลิกหลังจากที่ผู้รับทุนได้ลงนามในสัญญาให้ทุนอุดหนุนการวิจัย และ นวัตกรรม หรือสัญญาให้ทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม โครงการการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน แล้ว ต่อมาเมื่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติได้มีการประกาศเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนไว้ในระเบียบการใช้จ่ายเงินเพื่อการวิจัยและนวัตกรรม และส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม ผู้รับทุนมีสิทธิที่จะใช้จ่ายเงินในการดำเนินโครงการตามหลักเกณฑ์ใหม่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว อย่างไรก็ตามการใช้จ่ายเงินตามหลักเกณฑ์ใหม่นั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับทุนมีสิทธิขอขยายวงเงินที่เคยได้รับการอนุมัติจากผู้ให้ทุนแล้วแต่อย่างใด

2. กรณีหากเกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงตามข้อ 1 ผู้รับทุนจะไม่เรียกร้องค่าเสียหายหรือฟ้องร้องใดๆ จากผู้ให้ทุนทั้งสิ้น

Certificate Of Completion

ใบรับรองการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

Subject: ชื่อเอกสาร:	สัญญาเลขที่ N71A660423		
Document ID: หมายเลขเอกสาร:	630c3a9eb03a9466e0d7fe5d278208601680000158	Document Pages: จำนวนหน้าเอกสาร:	75
Signatures: ลายเซ็น:	4	Sent for Signatures: ส่งเมื่อ:	28/03/2023 17:43:00
Certificate Pages: จำนวนหน้าใบรับรอง:	3	Timestamp: การประทับเวลา:	Enabled เปิดใช้งาน
Time Zone:	(GMT+07:00) Bangkok		

Document Record Tracking

ติดตามการลงรายการในเอกสาร

Document: เอกสาร:	Original ต้นฉบับ	Document Holder: เจ้าของ/ผู้สร้าง เอกสาร:	ระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัยและนวัตกรรมแห่ง ชาติ NRIIS nriis@nrct.go.th	Location: สถานที่สร้าง เอกสาร:	Creden e-Signature Platform
----------------------	---------------------	--	--	--------------------------------------	--------------------------------

Signer Events
ลำดับรายการผู้ลงลายมือชื่อ

(1)	Signer: ผู้ลงนาม:	สุชาติ สุวรรณดี (suchart_kbu2@hotmail.com)	Signed: ลงลายมือชื่อเมื่อ:	30/03/2023 11:13:07
	Security Level: ระดับความ ปลอดภัย:	Email/OTP อีเมล/ชุดรหัสผ่านแบบใช้ครั้ง เดียว	Digital Certificate: การใช้ใบรับรอง:	-
	e-KYC: การยืนยันตัวตน ทาง อิเล็กทรอนิกส์:	IAL 1.3	Serial Number: หมายเลขซีเรียล:	-
	Using IP Address ใช้หมายเลข IP Address	161.82.216.254		
(2)	Signer: ผู้ลงนาม:	ทศพร มะหะหมัด (tosaporn.mah@kbu.ac.th)	Signed: ลงลายมือชื่อเมื่อ:	30/03/2023 11:21:26
	Security Level: ระดับความ ปลอดภัย:	Email/OTP อีเมล/ชุดรหัสผ่านแบบใช้ครั้ง เดียว	Digital Certificate: การใช้ใบรับรอง:	-
	e-KYC: การยืนยันตัวตน ทาง อิเล็กทรอนิกส์:	IAL 1.3	Serial Number: หมายเลขซีเรียล:	-
	Using IP Address ใช้หมายเลข IP Address	161.82.216.254		
(3)	Signer: ผู้ลงนาม:	ธีรวัฒน์ บุญสม (terawat.b@nrct.go.th)	Signed: ลงลายมือชื่อเมื่อ:	30/03/2023 11:45:08
	Security Level: ระดับความ ปลอดภัย:	Email/OTP อีเมล/ชุดรหัสผ่านแบบใช้ครั้ง เดียว	Digital Certificate: การใช้ใบรับรอง:	Enabled เปิดใช้งาน
	e-KYC: การยืนยันตัวตน ทาง อิเล็กทรอนิกส์:	IAL 2.3	Serial Number: หมายเลขซีเรียล:	2b:8b:7f:52:aa:86:c8:5b:1d:78:0e:bf:1b:80:41:3d:35:2a:ca:87
	Using IP Address ใช้หมายเลข IP Address			

Using IP
Address

ใช้หมายเลข IP
Address

49.229.223.67

Signer Events
ลำดับรายการผู้ลงลายมือชื่อ

(4)	Signer: ผู้ลงนาม:	วิภารัตน์ ดีอ่อน (wiparat.d@nrct.go.th)	Signed: ลงลายมือชื่อเมื่อ:	04/04/2023 08:10:26
	Security Level: ระดับความปลอดภัย:	Email/OTP อีเมล/ชุดรหัสผ่านแบบใช้ ครั้งเดียว	Digital Certificate: การใช้ใบรับรอง:	Enabled เปิดใช้งาน
	e-KYC: การยืนยันตัวตนทาง อิเล็กทรอนิกส์:	IAL 2.3	Serial Number: หมายเลขซีเรียล:	2b:8b:7f:52:aa:86:c8:5b:1d:78:0e:bf:1b:80:41:3d:35:2a:ca:9b
	Using IP Address ใช้หมายเลข IP Address	49.230.7.191		

Summary Document Events
สรุปรายการเอกสาร

Sending Complete: ส่งเสร็จสมบูรณ์เมื่อ:	28/03/2023 17:43:00	Signing Complete: ลงลายมือชื่อครบถ้วน เมื่อ:	04/04/2023 08:10:26	Document Complete: เอกสารเสร็จสมบูรณ์:	04/04/2023 08:10:32
---	------------------------	--	------------------------	--	------------------------

คำสั่ง

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ที่ 30/2566

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการวิจัย “การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม
ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน”

ตามที่มีมหาวิทยาลัยได้ดำเนินงานโครงการการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่
เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ตามสัญญาเลขที่ N71A660423 ลงวันที่
4 เมษายน 2566 เรื่อง การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ
เพื่อการจัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน กับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ โดยมีจุดประสงค์ 1) เพื่อประมวลและ
สรุปองค์ความรู้ในการดำเนินการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ของชุมชนแผ่นดินทองคอรุดดีน เขตหนองจอก
(ชุมชนต้นแบบ) 2) เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนมุสลิม ในพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ เพื่อการ
จัดการขยะให้เป็นศูนย์อย่างยั่งยืน ด้วยการเรียนรู้ผ่านชุมชนต้นแบบ และ 3) เพื่อพัฒนา (ร่าง) แผนงานแนว
ปฏิบัติที่ดี และนโยบายการจัดการขยะให้เป็นศูนย์ ประจําสมัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร่วมกับคณะกรรมการ
อิสลามประจำกรุงเทพมหานคร โดยมีระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาการดำเนินงานภายใน 365 วัน นับถัดจาก
วันที่ลงนามในสัญญา

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจความในมาตรา 43
แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว มีรายนาม
ดังต่อไปนี้

1. ดร.วัลลภ สุวรรณดี	ที่ปรึกษาโครงการ
2. ดร.ทศพร มะหะหมัด	หัวหน้าโครงการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิติบดี สุขเจริญ	รองหัวหน้าโครงการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราทัศน์ รัตนมณีฉัตร	ผู้จัดการโครงการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิงอร ต้นพันธ์	นักวิจัย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ เกษมทรัพย์	นักวิจัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรเพ็ญ กลัดไวเอนตร	นักวิจัย
8. อาจารย์ชัยศักดิ์ จิตต์เจริญ	นักวิจัย
9. อาจารย์เพ็ญจรี คันธวงศ์	นักวิจัย
10. Dr.Felicito Angeles Jabutay	นักวิจัย
11. ดร.จันทร์เพ็ญ ต้นสกุลอารี	นักวิจัย
12. ดร.วิษระ ยี่สุนเทศ	นักวิจัย
13. อาจารย์อนุชมา รูปแก้ว	นักวิจัย

14. อาจารย์อภิราภรณ์ ก้อนคำ	นักวิจัย
15. อาจารย์สมคิด ชัยโพธิ์น้อย	นักวิจัย
16. นางสาววันดี เสมสมบูรณ์	ผู้ช่วยนักวิจัยและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนเสร็จสิ้นการวิจัย

สั่ง ณ วันที่ 12 เมษายน 2566

อภิรักษ์ สุวรรณดี
(ดร.วัลลภ สุวรรณดี)
อธิการบดี